

“Gūdi” godam nosvinēti

Pie mazā galdā. Ierasts, ka jebkurā pasākumā Upītē var sēdēt uz grīdas. Izņēmums nebija arī “Gūdu” pasākums...

Edgars Gabranovs

Piektdien Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Upītē svinēja pirmos nemateriālās kultūras mantojuma svētkus “Gūdi”. Nemateriālā kultūras mantojuma centra “Upīte” direktors Andris Slišāns taujāts, kāpēc pasākumam izvēlēts šāds nosaukums, atzina, ka jau sen vēlēties pateikt ‘paldies’ vārdus mūspuses nemateriālās kultūras veicinātājiem, atbalstītājiem un līdzjutējiem.

A.Slišāns atgādināja, ka pirms gada Upītes kultūrtelpu iekļāva Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, kas ir daļa no vēsturiskā Abrenes apriņķa un unikāla ar saglabāto un dzīvo Ziemeļlatgales latviešu (latgaliešu) kultūras mantojumu, tradīcijām un valodu: “Pasākuma organizēšanā mūs atbalstīja Kultūras ministrija un Latvijas Nacionālais kultūras centrs. Ar ko šodien pārsteigsim? Ceru, ka cilvēkiem patiks, ka šodien kopā būs orķestris ar folkloru, tostarp arī roks ar orķestri. *Maisīsim* visu kopā! Patiesībā par ‘paldies’ vārdu pasākumu

ilgi domājām, bet tieši šādā veidā “Gūdi” dzima vienā vakarā. Kas ir nemateriālā kultūra? Tas ir viss, ko darijuši mūsu senči, ko mēs esam iemācījušies no viņiem un tālāk nodosim saviem bērniem. Tas ir tas, ko, iespējams, nevaram pierakstīt vai uzzīmēt, turklāt vienlaikus tas ir vienkāršs un sarežģīts darbs.” Lūgts atklāt noslēpumu, kā izdodas spodrināt Upītes vārdu, A.Slišāns atzina, ka mūsdienās izpaliek komunikācija ģimenēs: “Tā patiešām ir. Pēc darba esam visi noguruši, tostarp bērni. Vienkāršāk *pasēdēt telefonā*... Tiesa, nākotnē raugos cerīgi un ideju patiesi ir daudz. Nē, tās nestāstīšu, jo tad var noiet kaut kas greizi.” Spriežot par gaidāmo teritoriāli administratīvo reformu, centra “Upīte” direktors neslēpa, ka šajā jautājumā ir skeptisks: “Tas, ko sola, dzīvē neīstenosies. Pirmkārt, labs paraugs ir Upītes pamatskolas slēgšana. Otrkārt, ir vienāds attālumš, lai no Upītes aizbrauktu līdz Balviem vai Viļakai - mums vienai, uz kurieni braukt pie priekšnieka. Būtiski, ka nav ticības, ka kaut kas mainīsies uz labo pusi.”

* Turpinājums 4.lpp.

Nākamajā
adugunī

● **Maskavā sajūsmina apstādījumi**
Pirmo reizi pasaules metropolē

● **Izstāde “Vectēvs”**
Jolantas redzējums fotogrāfijās

Rugājos diskutēs par pašvaldības reformu

28.novembrī plkst. 14.00 Rugāju tautas namā darba vizītē ieradīsies Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārstāvji, tostarp ministrs Juris Pūce, lai diskutētu par pašvaldību reformu. Iedzīvotājiem būs iespēja iepazīties ar pašvaldību reformas mērķiem un īstenošanas gaitu, kā arī sagaidāmajiem sabiedrības ieguvumiem pēc reformas pabeigšanas.

lelvel īpašās komisijas sastāvā

Bez debatēm ar 83 balsīm par un pieciem pie frakcijām nepiederošajiem deputātiem balsojot pret, Saeima 21.novembrī apstiprināja Administratīvi teritoriālās reformas komisijas sastāvu, kurā darbosies septiņu Saeimas frakciju pārstāvji, tostarp mūspuses deputāts Andris Kazinovskis (JKP).

Īsziņas

Tiksies ar iedzīvotājiem

Arī šogad Balvu novada vadība un speciālisti tiksies ar iedzīvotājiem gan pilsētā, gan pagastos, lai informētu par aizvadītā gada aktualitātēm un uzklausītu iedzīvotājus. Pirmā tikšanās notika jau pagājušajā nedēļā Tilzā, šonedēļ: 26.novembrī plkst. 11.00 Lazdulejā un plkst. 14.00 Briežuciemā; 27.novembrī plkst. 11.00 Krišjānos un plkst. 14.00 Bērziņos.

Veiks trauksmes signālu pārbaudi

27.novembrī no plkst. 10.00 līdz plkst. 10.20 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) visā Latvijā veiks trauksmes sirēnu pārbaudi, iedarbinot tās uz trim minūtēm.

Vārds žurnālistam

Zinaida Logina

Esot Igaunijā, vietējā gide pēc Voru skaistā centra izrādīšanas Sarkanā Krusta Balvu komitejas ekskursantiem palepojās ar ezeru un ezeriņu sakoptajām krastmalām. Arī es kā gide, brīvajā laikā vedot ekskursantus pa Balviem, lepojos ar pilsētu - saviem cilvēkiem, muzeju, skolām, dievnamiem, ielām, pieminekļiem... Vedu uz Lāča dārzu, Sakrālo centru, Rimoviča laukumu. Bet pati esmu meklējusi atbildi uz jautājumu, - kas Balvos varētu būt tāds, kas liktu uz šejieni braukt un pietāt vismaz uz divām dienām lielajiem tūristu autobusiem? Igaunijā tie ir daudzie SPA centri, un ne tikai. Vēl gide uzsvēra, ka viņu jaunieši meklē darbu, kur varētu saņemt ap diviem tūkstošiem. Latīņa augsta, bet varbūt visiem vajadzētu tā domāt? Nevis sist pa tukšām kabatām sakot, - nav naudas, nav naudas... Kaut kur jau tā nauda tomēr ir. Labi, kokos neaug, bet ir, jo kā gan citi pie tās bagātības tiek? Kad mani intervēja Alūksnes redaktore zinot, ka esmu biežs ciemiņš viņu pilsētā, atzinu, ka sportistu valodā runājot, lieku 2:1 Alūksnes labā. Piedodiet, balvenieši!

Latvijā

Deputāts veic eksperimentu un mēnesi izdzīvo par minimālo pensiju.

Ķekavas domes deputāts Gatis Līcis veica eksperimentu, kurā mēnesi izdzīvoja par 64 eiro. Šo naudu kā pensiju saņem vairāki tūkstoši Latvijas pensionāru. 20 000 cilvēku pensijās saņem līdz 100 eiro, bet 250 000 cilvēku - 200 eiro. Deputāts izlēmis veikt eksperimentu pēc tam, kad sociālajos tīklos pamanījies situāciju par Krievijas pensijām. Komentāros viņš izlasījis, ka situācija Latvijā nav labāka - ir cilvēki, kuri pensijā saņem tikai 64 eiro. Tomēr viņš atzina, ka 64 eiro ir tērējis tikai pārtikas iegādei. Pēc viņa teiktā, ēšana nebija pilnvērtīga. No makaroniem un rīsiem viņš ir uzņēmis ogļhidrātus, bet gaļas daudzums dienā nepārsniedzis 150 gramus. Augļus un dārzeņus viņš nav varējis atļauties to augstās cenas dēļ. Eksperimenta beigās Līcis bija zaudējis 8 kilogramus svara. Eksperimentam noslēdzoties, deputāts nav saskāries ar veselības problēmām, jo šādi dzīvojis tikai mēnesi.

Centrāltirgus kontrabandas lieta: aizturētas vairāk nekā 10 personas, četri apcietināti. Saistībā ar pagājušajā nedēļā veiktajām kratīšanām Rīgas Centrāltirgū Valsts policija sākotnēji aizturējusi vairāk nekā desmit personas, bet apcietinājums kā drošības līdzeklis piemērots četriem cilvēkiem, - informēja Valsts policijas priekšnieks Ints Ķuzis. Pagājušās ceturtdienas vakarā Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvalde veikusi procesuālās darbības Rīgas Centrāltirgū saistībā ar akcizēto preču nelikumīgu apriti. Policija norādīja, ka vairākas personas arī aizturētas, taču no plašākiem komentāriem izmeklēšanas interesēs atturējās. Pagājušajā nedēļā veiktās procesuālās darbības ir jau otrā operācija pāris gadu laikā. 2017. gadā tika aizturētas desmit personas un veiktas vairāk kā 100 kratīšanas Rīgas Centrāltirgus teritorijā. Vienlaikus Ķuzis ar nožēlu atzina, ka kaut arī šī krimināllieta jau nodota kriminālvajāšanai, redzams, ka nekas nemainās. Līdz ar to policijai jālielā iekšā.

Mediķi rīkos vēl vienu protesta akciju pie Saeimas. Vairākas mediķu arodbiedrības ceturtdien, 28. novembrī, rīkos otro protesta akciju, lai paustu neapmierinātību ar nepietiekamo finansējumu veselības aprūpes nozarei un neizpildīto solījumu nākamgad palielināt mediķu algas par 20%. Mediķi aicina akcijā piedalīties arī visus iedzīvotājus, "kuri ir vienoti par veselību un iestājas par godīgu politiku Latvijā". Arodbiedrība uzskata, ka Saeimas pieņemtais nākamā gada budžets "paredz turpmākajos gados nevis uzlabot, bet gan pasliktināt valsts finansējumu veselības aprūpei un klaji ignorē arī likumā nostiprinātās garantijas par darba samaksas pieaugumu nozarē".

/No portāliem www.apollo.lv, www.delfi.lv, www.lsm.lv/

Biedrību dzīve

"Dardedze" uz Itāliju aizsūta pirmo brīvprātīgo

Zinaida Logina

Itālijā brīvprātīgo darba projektā strādā jaunie MĀRA LAGANOVSKA. Brīvprātīgajā darbā jaunieši var piedalīties tikai tad, ja ir organizācija, kas nosūta, un ir uzņemošā organizācija. Māru brīvprātīgajā darbā nosūtīja biedrība "Dardedze" no Šķilbēnu pagasta.

Viņa ir pirmā jaunie, kura pati izrādīja interesi, veiksmīgi atrada projektu un viņas dalību apstiprināja uzņemošā organizācija Itālijā. Koordinējošā organizācija Itālijā ir "Vicolocorto", bet uzņemošā organizācija - "Croce Rossa Italiana" - Itālijas Sarkanais Krusts.

Māra Laganovska stāsta, ka jau vairāk nekā divi mēneši pavadīti Itālijā. "Bija mazliet neierasti vēl oktobrī iet ārā tikai T-krēklā, bet tagad arī šeit kļūst vēsāks. Visu laiku esmu pavadījusi kopā ar citiem jauniešiem no Eiropas un, protams, arī ar vietējiem iedzīvotājiem. Šeit es nokļuvu ar Eiropas Solidaritātes korpusa palīdzību un tagad strādāju kā brīvprātīgā Pezāro Sarkanajā Krustā. Pezāro pilsēta atrodas pie Adrijas jūras, Maršē reģionā," stāsta Māra atklājot, ka šī pieredze ir kaut kas pilnīgi jauns viņai un jau tagad ieguvumu ir daudz.

Darbā viņai lielākais šķērslis ir valoda, jo pārsvarā jāstrādā ar veciem cilvēkiem, kas nerunā angļiski, bet tas noteikti palīdz apgūt ātrāk itāļu valodu. Katru nedēļu visiem brīvprātīgajiem ir arī itāļu valodas kursi, bet arī tas nav tik vienkārši, jo citiem jau ir pamatzināšanas šajā valodā. "Divas dienas nedēļā Eiropas brīvprātīgajiem ir jāgatavo pusdienas Sarkanā Krusta darbiniekiem, un tas man ir diezgan liels izaicinājums, jo nav pieredzes ēdiena gatavošanā, bet tagad jāpabaro apmēram divdesmit cilvēki. Protams, darbinieki ir ļoti atsaucīgi un palīdz gatavošanā, iesaka labas receptes, tā palīdzot man iepazīt itāļu virtuvi," atzīst Māra un piebilst, ka iestūties kolektīvā palīdzēja arī kopīgais pārgājiens. Septembra beigās visi darbinieki bija aicināti piedalīties nelielā pārgājienā pa San Bartolo kalna dabas parku. Ceļš nebija grūts, bet skats no kalna virsotnes bija vienkārši apburrošs.

"Darbs ir diezgan interesants, bet mums ir arī brīvais laiks, ko cenšamies izmantot lietderīgi, piemēram, mācoties itāļu valodu vai apmeklējot kādus pasākumus tuvākajās pilsētās un iepazīstot šīs zemes kultūru. Noteikti plānojam ceļot arī uz tālākām pilsētām Itālijas dienvidos. Es dzīvoju vienā dzīvoklī kopā ar vēl pieciem brīvprātīgajiem. Divi zēni ir no Francijas, viena meitene un viens zēns - no Austrijas un viena meitene - no Spānijas. Mēs visi strādājam Sarkanajā Krustā. Bet šajā pilsētā ir arī citi brīvprātīgie, kuri palīdz cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un strādā jauniešu centrā. Satiekamies arī ar brīvprātīgajiem Senigālijā, Marotā un citās pilsētās. Pavadot laiku šādā internacionālā kompānijā, pamazām sāku saprast ne tikai itāļu valodu, bet arī spāņu, vācu un franču valodas. Varu teikt, ka katru dienu sastopos ar jauniem izaicinājumiem un izbaudu šo piedzīvojumu," secina Māra Laganovska.

Kopā ar brīvprātīgajiem Itālijā. Māra Laganovska (no kreisās) "Croce Rossa Italiana" jeb Itālijas Sarkanajā Krustā strādā jau kopš septembra.

Ar draugiem pie jūras. Pezāro pilsēta, kurā dzīvo un strādā Māra (no labās), atrodas pie Adrijas jūras, un brīvprātīgie turp dodas atpūsties. Māras mamma, Baltinavas vidusskolas sākumskolas un kristīgās mācības skolotāja Rudīte Laganovska pastāsta, ka meita iespēju darboties kā brīvprātīgā meklēja uzreiz pēc 12.klases beigšanas. "Viņa pirms tam Rekvāva bija satikusies un iepazinusies ar brīvprātīgajām no Gruzijas un Vācijas, un varbūt tas bija stimuls viņas izvēlei. Nebija arī īstas skaidrības par nākotnes profesiju vai studijām," saka Māras mamma. Viņa cenšas meitai zvanīt, sazināties lietotnē WhatsApp teju katru dienu, jo, neskatoties uz meitas pozitīvajām sajūtām Itālijā, uztraukums tāpat ir. "Viņa saka īsi, - viss ir jauki! Tur ir siltāks nekā pašlaik pie mums. Sonedēļ viņa ar citiem brīvprātīgajiem ir Romā, kur esot daudz dažādu aktivitāšu. Neslēpšu, pārdzīvoju. Ir grūti tik ilgi neredzēt meitu, bet es uzticos Dievam un ceru, ka viņa ir kopā ar labiem cilvēkiem," stāsta Rudīte piebilstot, ka meita Itālijā strādās līdz nākamā gada jūnijam. Mamma priecājas, ka meita labi prot angļu valodu, mācās itāļu valodu. Arī prasmes, ko Māra iemācīsies itāļu virtuvē, dzīvē noderēs. Šeit, mājās, viņa nebija draugos ar virtuves darbiem, tur vairāk rosījās māsa un brālis. "Dzīve māca, un tas ir labi. Varbūt šajā laikā nāks apjaušana un atziņas, ko studēt un kur strādāt nākotnē," piebilst Māras mamma Rudīte Laganovska.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Kā vērtējat ierosinājumu atsaukt Saeimu un atlaistajiem deputātiem ierobežot iespēju kandidēt turpmāk?

Viedokļi

Jāpieņem izsvērts lēmums

INESE LAIZĀNE, bijusi Saeimas deputāte

Šobrīd informācijas fons ap Saeimu un tās darbu ir ļoti emocionāls. Pirmkārt, pēdējais precedents, ar kuru Saeima izraisīja sabiedrības dusmas, ir solījuma nepildīšana palielināt par 20% darba samaksu mediķiem, lai arī tas ir ierakstīts Veselības aprūpes finansēšanas likumā. Sabiedrības neapmierinātība ar šādu deputātu lēmumu ir pilnīgi pamatota. Turklāt šī rīcība arī parāda, ka acīmredzot ir likumi, kurus var neievērot. Ļoti ceru, ka Valsts prezidents pieņems izsvērtu lēmumu par to, ko darīt

ar Saeimas pieņemtajiem likuma grozījumiem par mediķu algām, tādējādi labojot izveidojušos situāciju. Otrkārt, šis Saeimas sasaukums līdz šim demonstrējis ļoti zemu debašu (un vispār uzvedības) kultūru, kas ir svarīgs atskaites punkts, lai vērtētu, cik kvalitatīvs ir deputātu darbs. Arī tas sabiedrību ļoti nokaitinājis. Tādēļ, runājot par iespējamo parlamenta atsaukšanu, jāuzsver, ka šajā jautājumā liela ir arī mediju atbildība. Proti, ir ļoti svarīgi, lai mediji būtu profesionāli spēcīgi un neatkarīgi, jo no to darba būs atkarīgs daudzu cilvēku viedoklis, proti, likt savu parakstu zem Saeimas atļaišanas vai nē. Vai politiķi ir ieinteresēti spēcīgos medijos? Mana līdzšinējā pieredze politikā liecina, ka jā - ir ieinteresēti. Diemžēl mediju atbalsts gan ļoti reti bijis starp prioritārajiem jautājumiem. Protams, nevar atbildēt pilnīgi par visiem politiskajiem spēkiem, bet kopumā varasvīriem nav izdevīgi vāji mediji. Tomēr, vai Saeimas atļaišana ir brīnumnūjiņa, kas izlabos kļūdas, un vai līdz ar jaunievēlējamiem deputātiem dzīvot kļūs labāk, atbildēt uz šo jautājumu un uzņemties prognozes droši vien nevar neviens. Tādēļ aicinu medijus pētīt un sabiedrībai skaidrot izveidojušos situāciju un to, kādi ir iespējamie risinājumi. Ikvienam no mums jāatkāpjas no dusmām un emocijām un ar vēsu prātu jāizsver un jāpieņem lēmums, proti, atbalstīt iniciatīvu atlaist Saeimu vai nē.

Kas attiecas uz rosinājumu atlaistajiem deputātiem liegt iespēju kandidēt turpmākajās pašvaldību un Saeimas vēlēšanās, uzskatu, ka

šāda iniciatīva ir nepārdomāta un bez skaidra pamatojuma. Pirmkārt, atrasties vēlēšanu sarakstā un kandidēt uz ievēlēšanu Saeimā nenozīmē tikai to, ka cilvēks atrodas šajā sarakstā tikai pirms vēlēšanām. Godprātīgam deputāta amata kandidātam, kurš liek savu vārdu zem konkrēta politiskā spēka, jāuzņemas atbildība, ka viņš arī turpmāk spēj atbildēt par savas pārstāvētās partijas rīcību, kā arī apņemas sekot līdzi aktuālajām norisēm. Demokrātiskā un atbildīgā sabiedrībā nevar būt tā, ka cilvēks, kurš kandidējis vēlēšanās, saka: "Principā man nekas šajos jautājumos neinteresē. Es jau tikai sarakstā biju!" Otrkārt, Latvijā pastāvošā vēlēšanu sistēma, manuprāt, darbojas efektīvi. Proti, vēlētajam ir iespēja parādīt savu attieksmi un konkrētus deputāta amata kandidātus vēlēšanu zīmē apbalvot ar plusiņu vai arī viņa vārdu izsvītrot. Tajā skaitā atlaistos deputātus, kuri vēlēšanās kandidē atkārtoti. Treškārt, pieņemot, ka neviens no atlaistajiem deputātiem turpmāk nevarēs kandidēt vēlēšanās, mēs uzņemamies atbildību to cilvēku vietā, kuri nav balsojuši par Saeimas atļaišanu. Līdz ar to tiek ierobežota citu cilvēku izvēle. Tādēļ uzskatu, ka profesionāliem cilvēkiem ir jāiesaistās politikā, bet Saeimas atļaišanu nevar pārvērst par sodāmu noziegumu, kas rezultējas ar liegšanu kandidēt turpmākajās vēlēšanās.

Sabiedrībā aktuāls arī jautājums par kompensāciju izmaksāšanu atlaistajiem deputātiem. Droši vien pārsvarā jebkurā darbā un

amatā esošam cilvēkam paredzēta kompensācija, ja viņš kaut kādu iemeslu dēļ pārtrauc darba attiecības. Tas cilvēkam kalpo kā sociālais spilvens. Runājot par atlaisto 10. Saeimu 2011. gadā, kas četru gadu vietā nostrādāja tikai vienu gadu, ļoti iespējams, ka deputātiem izmaksājamo kompensāciju apjoms bija jāpie-saista nostrādātajam laikam. Tas būtu loģiski, un šādu iniciatīvu atbalstītu. Savukārt runājot par to, ka varētu samazināt Saeimas deputātu skaitu, tam nevajadzētu būt dramatiskam, piemēram, līdz 60 deputātiem. Tomēr kopumā šādu iniciatīvu droši vien atbalstītu. Līdz ar to gan būtu jābūt augstākam procentu sliksnim, kuru sasniedzot partijas iekļūst Saeimā. Pretējā gadījumā, ja ievēlamo deputātu skaits būtu pārāk mazs un viņi pārstāvētu, piemēram, astoņas partijas, koalīcijas sastādīšana un valdības izveidošana kļūtu varbūt pat neiespējama. Deputātu skaita samazināšanai gan nevajadzētu kļūt par mērķi, lai ietaupītu naudu. Līdzekļu ietaupījums būtu salīdzinoši nenozīmīgs. Tam būtu jābūt pamatotam iespējamās darba efektivitātes paaugstināšanā - vai likumi tiks pieņemti ātrāk, kvalitatīvāk utt.

Šobrīd neesmu Saeimas deputāte. Vai plānoju kandidēt nākamajās Saeimas vēlēšanās? Jāteic, sev šo jautājumu vēl neesmu uzdevusi. Atklāti runājot, vērojot pašlaik notiekošos procesus, kā ticīgs cilvēks varu teikt, ka Dievs mīl un izvēlas, un palīdz cilvēkiem īstenot to, kas viņiem ir labāk. Tādēļ priecājos, ka neesmu šīs Saeimas sasaukumā.

Vienu Saeimu jau atlaidām. Ar ko būs labāka nākamā?

ALDIS PUŠPURS, Susāju pagasta iedzīvotājs

Pēdējā laikā par vienu no ikdienas sarunu galvenajām tēmām kļuvusi Saeimas atļaišana. Ir saprotams, ka tam visam par iemeslu ir Krišjāņa Kariņa vadītā valdība, jo Saeima tikai pieņem likumus, bet likumdošana ir Ministru kabineta pārzinā. Bet man patīk šis Ministru kabinets. Man patīk, kā strādā satiksmes ministrs Tālis Linkaitis, iekšlietu ministrs Sandis Ģirģens, izglītības ministre Ilga Šuplinska, nenoliedzami enerģiski centieni sāktot saimniecību ir arī veselības ministres darbībā. Manuprāt, galvenais, kas mudina bļaut par Saeimas atļaišanu, ir iepriekš pieņemtā likumā noteiktā finansējuma nepiešķiršana medicīnai un nepiekāpīgā pašvaldību ministra demagoģija. Pagājušajā gadā, kad tika pieņemts likums par finansējuma

palielināšanu medicīnai 2019. gadā par 20%, klausījos radio tiešraidī. Jau toreiz radās šaubas, kā tad tā - tik vienkārši nobalsojam, un kārtībā. Pat pagastos lēmumus bieži nepieņem tik vienkārši. Bet arī toreiz bija situācija, kad mediķi draudēja ar iespējamām protesta akcijām. Atcerēsimies, ka toreiz bija pie teikšanas M. Kuciņskis, Ozola - visiem pazīstami personāži no ZZS. Ir nekrietni šiem pašiem, kuri to visu ievē-rīja, kritizēt pašreizējo valdību. Toreiz, pieņemot šādu likumu, varēja tikai izvairīties no problēmas, bet kas būs nākotnē...

Tagad par medicīnu. Mēs, parastie ļaudis, nezinām, kā tur ir. Tikai dzirdam gaušanos par naudas nepietiekamību, par zemajām algām. Bet kā ir patiesībā? Droši vien medmāsām, sanitārēm un citam personālam ar mazāku kvalifikāciju klājas ļoti grūti. Bet kā ir kopumā? Vai sabiedrībai nebūtu tiesības zināt, cik patiesībā tā aina ir švaka? Citādi no dažiem citiem avotiem izriet, ka ne visiem klājas tik grūti. Dažiem mediķiem alga esot pat vairāki desmiti tūkstošu mēnesī. Galu galā - no valsts budžeta saņemtais atalgojums nebūtu jāslēpj. Man ir zināmas bažas, - ja arī mediķiem finansējumu piešķirtu 20% apjomā, situācija daudz nemainītos. Būtu biezie, kuri kļūtu vēl biežāki. Medmāsām atmes-tu tikai drupačas un atkal bļautu. Ir aizdomas, ka visa tā veselības sistēma ir nepareiza, bet tās ir tikai manas domas kā cilvēkam no malas.

Savs viedoklis man ir arī par teritoriālo reformu. Esmu dzirdējis, ka fašistiskās Vācijas propagandas ministra Gebelsa (varbūt kļūdos personībā) darbība balstījies tikai melos. Ja tos atkārtu nepārtraukti, pēc zināma laika tie sāk šķist par patiesību. Šādi jutos katru reizi, kad dzirdu pašvaldību ministra Pūces reklāmu televīzijā vai radio. Proti, pašvaldības varēšot pildīt funkcijas, kuras tagad mazās pašvaldībās netiekot pildītas. Gribu jautāt, kādas gan funkcijas pašreizējās pašvaldības nepilda, ja nepieciešama

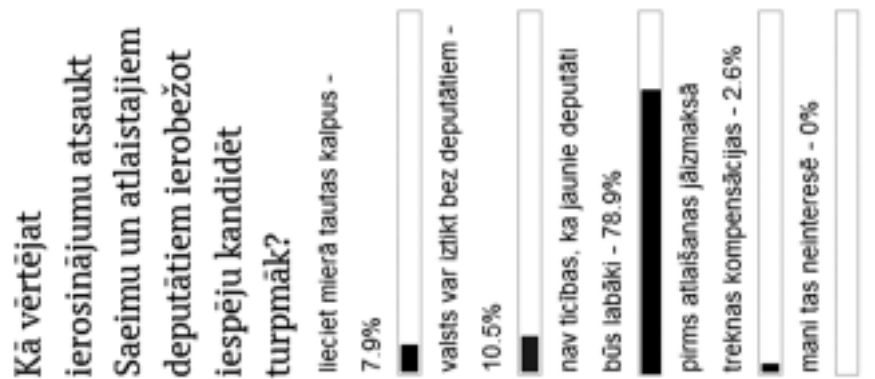
vietvaru apvienošana? Jau pirms iepriekšējās pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas tika konstatēts, ka Susāju pagasts visas funkcijas izpilda, bet apvienošana nepieciešama, lai kļūtu ekonomiski spēcīgāka pašvaldība. Arī toreizējais pašvaldību ministrs tikai spēja pateikt, ka pēc apvienošanās lielās pašvaldības kļūs kredītspējīgākas - varēs ņemt lielākus kredītus. Ar kredītiem sanāca greizi, jo tagadējai valdībai bija jāaizliedz šī naudas šķiešana uz nebēdu. Daudzos gadījumos mati ceļas stāvus, ja paanalizē, kādiem nolūkiem tos tērēja. Jā, ir problēmas. Daudzreiz pašvaldību vadītāji nav tālredzīgi un gādīgi saimnieki, bet populisms un plātīšanās mūsdienās diemžēl kļuvusi aksioma. Negribu vairs analizēt pašvaldību problēmas, jo tā ir pārāk sāpīga tēma, bet uzskatu, ka pārmaiņas pašvaldībās nenoliedzami vajadzīgas.

Nobeigumā par Saeimas atļaišanu. Vienu reizi jau pieredzējām Saeimas atļaišanu. Nu un? Rezultātā ir masveida vilšanās. Jau pašreizējā

Saeima ir par 60% atjaunināta. Ar ko būs labāka nākamā? Tajā būs kādi 10 Aldi Gobzemi? Vai mēs kļūsim tik gudri, ka ievēlēsime nevis lozungu izkļudzējus, bet sirdsšķistus saimniekus? Kā lai nonākam situācijā, ka strādāt grib un saprot, ko dara, ne vien deputāti, bet arī parastie strādnieki? Kā lai panāk, ka uz darbu iet un tajā izpaust sevi grib ne vien deputāti, bet arī parastā darba strādnieki? Un kā lai panāk, ka iet uz skolu un apgūt zināšanas vēlas skolēni? Tas šajā brīdī ir pats galvenais, jo kaut kāda bezdibeņa malā esam visi - kā sabiedrība, tā valsts. Pirms pāris dienām Balvos veikalā negribot dzirdēju sarunu starp pārdevēju un viņai pazīstamu pircēju. Un sarunas tēma bija par to, kur lai dabū strādniekus, jo atbildīgi strādāt negrib gandrīz neviens, bet labu algu grib visi. Kā lai panākam, ka labi atalgoti ir apzinīgi un gudri darba darītāji, nevis zagļi un naudīgajiem pietuvinātie? Lūk, tā ir galvenā šā brīža problēma.

Viedokļus uzklusija A. Ločmelis un S. Karavoičika

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

* Sākums 1.lpp.

“Gūdi” godam nosvinēti

Neskatoties uz neziņu nākotnē, ciema ļaudis lepojas, ka Upīte ir viena no aktīvākajām latgalisko notikumu vietām Latvijā, rīkojot gan vecāko latgaliešu dzejas un mūzikas festivālu “Upītes Uobeļduorzs”, gan folkloras festivālu “Lipa kust” un citus notikumus. Tāpat tā ir dzejnieka un novadpētnieka Ontona Slišāna darbības vieta. Arī atraktīvais pasākuma “Gūdi” vadītājs Māris Susejs pavēstīja, ka viņu pārņem skaudība, kas mudina braukt uz Ziemeļlatgali, lai saprastu šīs puses cilvēku spēku: “Skaidība, kas liek saprast un domāt, kā tik maza vieta var skanēt tik jaudīgi?! Tas acimredzot ir gara spēks!”

Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, atbildot uz koncerta vadītāja M.Suseja jautājumu, kāds ir Upītes popularitātes iemesls, uzsvēra, ka jebkura vadītāja galvenais uzdevums ir NETRAUCĒT: “No visas sirds to arī daru. Dzirdot vārdu ‘Upīte’, man ir divi vaicājumi. Pirmkārt, tā ir kopiena. Otrkārt, kas es esmu? To, ko dara Upītes ļaudis, viņi dara no sirds. Šeit pareizais vārds ir ‘kopiena’, jo cilvēki nedzīvo katrs par sevi. Ja kaut ko dara, tad dara kopā. Kas es esmu? Agrāk vai vēlāk mēs savā dzīvē sākam pētīt savu dzimtas koku. Paldies tādiem varonīgiem cilvēkiem kā Ontons, kurš spēja saskatīt to, kas mēs esam. Caur kultūru, caur tradīcijām... Kas ir latgalietis? Atbildot uz šo jautājumu, visticamāk daudzi nosauks vairākas īpašības. Tad uzdodiet nākamo jautājumu, vai es viņam esmu līdzīgs? Tikai Upītē var būt lieli galdi ar *brandīnu* un mazi - ar limonādi...”

Paspēj uzstāties it visur! Foto - folkloras kopa “Upīte”.

Mārite Slišāne.

Saņemot apsveikumus, Mārite atklāja, ka Upītē *topā* ir ēdieni, kas gatavoti no biezpiena.

Mūsējais. Grupas “The Sound Poets” solists Jānis Aišpurs atklāja, ka vectēvs ir no Dagdas, tēvs - no Balviem, bet mamma - no Žiguriem. “Bērnībā vasaras pavadīju vietā, kas saucas Borisova,” viņš piebilda.

Grupa “Unknown Artist”. Grupas dalībnieki neslēpa gandarījumu par iespēju muzicēt kopā ar Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas pūtēju orķestri.

Liene Logina. ‘Paldies’ vārdus Liene saņēma kā jaunākās paaudzes pārstāve, kura aktīvi popularizē “Upītes” vārdu gan Latvijā, gan ārpus valsts robežām.

Pamatu pamats.

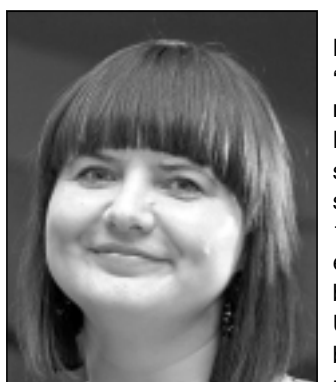
Pasākuma vadītājs Māris Susejs ir pārliecināts, ka vārda ‘Upīte’ paradoksa pirmsākums ir etnogrāfiskā ansamļa “Upīte” dibināšana. Līvija Supe (foto), saņemot ‘paldies’ vārdus, atjokoja, ka neatceras, kā viss sācies: “Nebiju ar mieru, bet kaut kā pakāpeniski tajā iegāju.”

“Ruta, tu esi *kruta!*” Balvu Centrālās bibliotēkas direktori Rutu Cibuli cildināja ar vārdiem: “Ruta, tu esi *kruta!*” R.Cibule oponentēja, ka, braucot uz koncertu, gatavojās sēdēt uz grīdas: “Prieks, ka jau gadu Upīte ir nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā. Kamēr Upītes gals ir stiprs, tikmēr arī mēs būsīsim stipri!”

Pārsteigums. Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas pūtēju orķestris apliecināja, ka lieliski var muzicēt kopā gan ar folkloras, gan ar roka grupu.

Latgales vēstniecības “GORS” mārketinga nodaļas vadītāja. Edīte Husare atklāja, ka savulaik ar Upīti viņu saistīja skaidība: “Tālajā 1994.gadā Šķilbēnu etnogrāfiskais ansamblis brauca uzstāties kopā ar Upītes jauniešiem, kuri bija azartiski un traki. Tas man likās: “Vau!” Novēlu, lai ikviena vieta Latvijā līdzinās Upītei!”

Cilvēks no zāles. Māris Susejs vairākkārt uz skatuves aicināja cilvēku no zāles – Ivaru, kurš pasākuma vadītājam palīdzēja pieteikt māksliniekus un pat diriģēt orķestri. “Tikai nepaliec iedomīgs,” brīdināja Māris.

Andris un Līgita. Pasākuma “Gūdi” idejas autors Andris Slišāns pēc pasākuma atzina, ka ļoti priecājas par iespēju Upītē uzņemt pūtēju orķestri. Viņam piekrita arī Līgita.

Lappusē “Jūs jautājat, mēs atbildam” ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centsimies noskaidrot!

Vai par siknaudas maiņu ietur komisijas maksu?

“Internetā lasīju par kādu gadījumu pirms dažiem gadiem. Proti, kādā no komercbankām Latvijā vērsās sieviete, lai apmainītu viņas bērna krājkasitē sakrātās eirocentu sikmonētas pret papīra naudu. Par šo maiņu bankā iekasēja komisijas maksu: par 50 monētām - 71 eirocentu. Turklāt skaidru naudu šajā bankā vismaz tolaik neizsniedza, bet ieskaitīja kontā, par ko papildus vēl bija jāmaksā 2,13 eiro - komisijas maksa par neskaidras naudas darījumu. Tad jau sanāk, ka lielu daļu no sakrātās siknaudas nākas atdot komisijas naudā bankai. Tiesa, tiklīdz banka uzzināja, ka monētas sakrājis bērns, banka atsauc komisijas maksu par skaidras naudas iemaksu kontā. Tomēr tik un tā... Arī es cūciņā esmu sakrājis siknaudu. Varbūt to bez komisijas maksas var samainīt Latvijas Bankā?”

Laikraksts “Vaduguns” sazinājās ar Latvijas Banku. Tās pārstāve LĪGA BĒRZIŅA apstiprināja, ka Latvijas Banka neietur maksu par monētu maiņu uz banknotēm. Tomēr ir dažas vērā ņemamas lietas. “Pirmkārt, Latvijas Bankas klientu kasē veic eiro naudas zīmju un eiro apgrozības monētu maiņu, pieņemot no viena klienta vienā maiņas reizē dienā ne vairāk kā simts monētas. Otrkārt, ja apmaiņai iesniegto monētu skaits pārsniedz simts, tās pieņem pārskaitīšanai un pārbaudei Latvijas Bankas naudas apstrādes centrā. Monētu summu klients saņem savā norēķinu kontā kredītiestādē Latvijā vai citā Eiropas Savienības valstī. Treškārt, kalendārā mēneša laikā no viena klienta pieņem monētas ne vairāk kā piecās standarta monētu kastītēs (attēlā), neatkarīgi no ievietotā monētu daudzuma. Vienā kastītē ietilpst aptuveni 1400 mazo nominālu monētu,” skaidro Latvijas Bankas pārstāve. Plašāka informācija pieejama Latvijas Bankas interneta mājaslapā www.bank.lv.

Kam pieder pacienta veselības karte?

“Man uz sirds ir jautājums par pacientu medicīnas kartiņām. Agrāk katram, kurš apmeklēja ārstu, poliklīnikas reģistratūrā (tagad pie ģimenes ārsta) un arī pie citiem speciālistiem (acu, ginekologa...) bija atvērta un glabājas pacienta veselības kartīte jeb grāmatiņa. Man ir vairāki jautājumi: cik ilgi tās glabā, vai kādreiz, kaut vai pēc 40 gadiem, pacients to var redzēt un atrast sev interesējošu informāciju? Gribētu zināt arī, vai šīs kartītes beigu beigās nonāk kādos arhīvos, vai varbūt tās iznīcina? Vai tās nodod citam dakterim gadījumā, ja pacients maina ģimenes ārsta praksi?”

Ar jautājumiem iepazīstinājām Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības sabiedrisko attiecību speciālisti LANU UPĪTI. Lūk, viņas sagatavotā atbilde:

-Pacientu ambulatorās veselības kartītes poliklīnikas reģistratūrā glabājas laiku, līdz atklāj, ka pacients ir miris. Pēc tam saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 4.aprīļa noteikumiem tā nonāk attiecīgās medicīniskās iestādes arhīvā, kur tiek uzglabāta 40 gadus. Ja pacientam rodas nepieciešamība saņemt informāciju no savas kartītes, viņš var ierasties SIA “Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība” administrācijā Upes ielā 1, Gulbenē, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, uzrakstīt iesniegumu un saņemt medicīnisko dokumentu kopiju. Pacientu medicīniskās kartes gan ir ārstniecības iestāžu īpašums, tomēr atbilstoši Pacientu tiesību likumam un katras medicīniskās iestādes noteiktajai kārtībai, pacientam ir tiesības pieprasīt un saņemt savas medicīniskās dokumentācijas izrakstus un kopijas no iestādes arhīva. Kartītes ir slimnīcas īpašums un pie ģimenes ārstiem nenonāk. Viņiem katram ir savas veidotās kartes. Taču ģimenes ārsti nepieciešamības gadījumā var pieprasīt informāciju no slimnīcu apvienības ambulatorā pacienta medicīniskās kartes.

Kur palicis akmeņu aplis Baltinavā?

“Dzīvoju Pierīgā, tādēļ būt Latgales pusē, kas ir mana dzimtā vieta, sanāk ļoti reti. Vēl retāk sanāk braukt cauri Baltinavai. Taču šovasar nejauši secināju, ka Baltinavā pazudis akmeņu aplis, kas bija izveidots pļaviņā, netālu no Supenkas upes un centra. Ieinteresēja, kur tas varētu būt pazudis, jo akmeņi izskatījās rūpīgi vākti un nelīdzinājās viens otram. Acīmredzot bija izkārtoti ar mērķi un kādu domu. Vai uz šo jautājumu varētu saņemt atbildi ar avīzes starpniecību, jo tuvākajā laikā apciemot Latgali nav plānots, arī braukt cauri Baltinavai – ne.”

“Vadugunī” jau esam rakstījuši, ka apli no akmeņiem Baltinavā izveidoja vietējais iedzīvotājs Imants Bleidels. Viņš stāsta, ka to darījis sev un iedzīvotājiem, tostarp arī garāmbraucējiem, par prieku, lai pļaviņa upes krastā nebūtu vienkārši pļiks, neinteresants zemes gabals. Šis nelielais zemes īpašums pieder novada pašvaldībai, un I.Bleidels to nomāja, izveidoja akmeņu apli, iestādīja kociņus, applāva zāli. Domstarpības radās par ceļmalas applāšanu, kas gar tranzīta ceļu it kā jāveic *ceļiniekiem*, bet ciemata centrā – pašvaldībai. “Sievā zvaniņa pašvaldības vadībai, taču rīcība nesekoja. Pašvaldības strādnieki sakopa Robežsardzes piemiņas vietu pretējā ielas pusē, bet šeit nē. Tāda ir pašvaldības attieksme pret iedzīvotāju iniciatīvu. (Tādēļ esmu par teritoriālo reformu, lai Baltinavai būtu īsts saimnieks.) Šogad pļaviņa netika nopļauta visu vasaru, nopļāva tikai rudens pusē. Ar šo gadu man arī beidzās visa veida nomas līgumi ar pašvaldību. Akmeņus esmu pārvedis savā teritorijā, uz savas zemes, kur veidošu akmeņu piramīdu un akmens dārzu,” paskaidroja I.Bleidels. Viņš joprojām atrod interesantus akmeņus savā īpašumā, kur notiek meliorācija par ES fondu līdzekļiem. Milzīgu akmeni viņš uzgājis Briežuciema teritorijā un prāto turp aizvest Balvu novadā slavenāko, lielo akmeņu kolekcionāru Ēriku no Tilžas pagasta. Varbūt viņš par

to zina kādu leģendu. “Akmeņiem ir liela enerģētiskā vērtība, tikai ne visi cilvēki to izprot,” secina I.Bleidels.

Vai par aizvadītajiem Dziesmu svētkiem būs grāmata?

“Zinu, ka par citiem Dziesmu svētkiem bija izdoti diski. Vai tādi būs arī par 2018.gada svētkiem?”

Kā skaidro Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore Signe Pujāte, centrs jau laidis klajā 2018.gada Dziesmu un deju svētkiem veltītu izdevumu ar noslēguma koncerta

“Zvaigžņu ceļā” un deju lieluzveduma “Māras zeme” videoierakstiem DVD formātā. Tas paredzēts publiskai izmantošanai Latvijā un ārvalstīs un ir pieejams LNKC komunikācijas kanālos - interneta vietnē lnkc.gov.lv, Facebook un Youtube. Izdevumu tuvākajā laikā varēs iegādāties tirdzniecības vietās.

Vai deputāte savus pienākumus pilda no darba brīvajā laikā?

“Vienmēr ar interesi portālā “Facebook” sekoju līdzi Balvu novada deputātes Sandras Kindzules ierakstiem un vērojumiem saistībā ar novada dzīvi un pieņemtajiem lēmumiem. Pirms kāda laika pamanīju, ka viņa devusies izbraucienos uz dažiem novada pagastiem, apciemo iestādes, parunājas ar cilvēkiem. Viss jau būtu labi, bet man radās jautājums – vai deputāte šo darbu pilda no darba brīvajā laikā? Ikdienā taču viņa ir NVA Balvu filiāles vadītāja, kas ir pilnas slodzes darbs,” jautā laikraksta lasītāja.

Atbildot uz uzdoto jautājumu, SANDRA KINDZULE skaidro: “Savus divus nozīmīgākos amatus - valsts civildienesta un Balvu novada deputāta amatus - savienoju atbilstoši LR likumdošanai un tiešā darba devēja izdotai amata savienošanas atļaujai. Kā viens, tā otrs amats nes līdzīgu sev ne tikai tiesības, privilēģijas un godu, bet arī ļoti lielu atbildību un pienākumus, kuri atrunāti likumos un manā amata aprakstā. Ieņemot kādu amatu, katram cilvēkam jāuzņemas pildīt arī tā pienākumi. Lasītājiem ieteiktu vairāk sekot līdzi un uztraukties par cilvēkiem, kuri šādas vienkāršas patiesības neievēro un sava amata nosaukumu nēsā tikai nēsāšanas pēc. Kā viena, tā otra mana amata pienākumos ietilpst tikšanās ar iedzīvotājiem, sadarbība ar pašvaldībām, sociālajiem partneriem, darba

devējiem - uzņēmējiem, izziņāt, analizēt, prognozēt darba tirgu, informēt sabiedrību, sniegt priekšlikumus utt. Esmu ļoti pateicīga situācijai, ka, darot vienus darba pienākumus, lielu ieguvumu dodu arī otrai darba pienākumu pildīšanai. Lasītājiem gribu atgādināt, ka izcilākie lēmumi tiek pieņemti ne vien kabinetā pie galdā, bet tie rodas, tieši tiekoties ar cilvēkiem, diskutējot ar viņiem un iepazīstot situācijas uz vietas. Man ļoti žēl, ka savas noslogotības un laika trūkuma dēļ gan kā valsts civildienesta ierēdne, gan pašvaldības deputāte to nevaru darīt biežāk. Ja lasītājam nav pieņemama situācija, ka kāds *citā* darbā strādājošais aktīvi piedalās arī pašvaldības lēmumu pieņemšanā un procesu virzīšanā, iesaku aizdomāties par absurdu situāciju, kas šādas domāšanas gadījumā mūs pie tā varētu novest. Proti, nākotnē domēs par deputātiem varētu ievēlēt tikai bezdarbniekus vai pašvaldību darbiniekus! Respektējot savus pamata darba pienākumus, ļoti vērtēju, kad, kur un kāpēc man būtu lietderīgi piedalīties. Visu, ko varu izdarīt ārpus sava tiešā darba laika, tad arī daru. Tai skaitā strādāju ar dokumentiem, darbojos nevalstiskajā sektora, gatavoju publikācijas sociālajiem tīkliem un preseī. Šis garās darba stundas nenozogu nevienam citam kā tikai un vienīgi savai ģimenei!”

Kas ir “Kustinācija”?

“Lasu avīzēs un dzirdu citos masu saziņas līdzekļos vārdu ‘Kustinācija’. Gribētos zināt, kas tā par biedrību vai organizāciju un ar ko tā nodarbojas,” jautā kāda avīzes lasītāja.

Projekta direktore Gita Pastora, skaidro, ka tas ir Veselības ministrijas projekts. “Rit Veselības ministrijas informatīvās kampaņas “Kustinācija” rudens aktivitāšu noslēdzošais mēnesis. “Kustinācija” aizsākta 2018.gada nogalē. Šajā laikā ar dažādām aktivitātēm esam iekustinājuši iedzīvotājus visā Latvijā, tādējādi veicinot kustīgu dzīvesveidu kā vērtību un palielinot regulāru fizisko aktivitāšu veikšanu ikdienā. “Kustinācija” ir kļuvusi par aktīvu un plašu kustību, kas palīdz uzlabot pašsajūtu un veicina vēlmi kustēties regulāri un pareizi, iedvesmot draugus, radus un kolēģus dzīvot kustīgāk un veselīgāk. No 2019.gada marta, kad notika Kustības vēstnešu apmācības, līdz šim brīdim ir notikušas 122 Kustības vēstnešu aktivitātes un izkustināti vairāk nekā divi tūkstoši iedzīvotāju visā Latvijā,” skaidro Gita Pastora.

Foto - no personīgā arhīva

Skaisti. Šādi uzraksti bija izvietoti pa visu Seulu, arī mūsu Dongdaemun rajonā, kurā dzīvojam.

Koreja, kurā gribas atgriezties

Oktobrī, pēc pusgada gatavošanās, es un mana mamma devāmies ceļojumā uz Dienvidkoreju. Man ļoti interesē viņu kultūra un ikdienā es klausos *K-pop* jeb korejiešu popmūziku, kas radija vēl lielāku interesi redzēt, kā tur izskatās. Savukārt mammai pirms tam par šo valsti daudz informācijas nebija un, atklāti sakot, tā nekad nav bijusi viņas sapņu valsts. Tomēr pēc spraigi pavadītās nedēļas Dienvidkorejā mēs abas sapratām, ka noteikti gribētu tur atgriezties vēlreiz, un visiem ieteiktu to apmeklēt.

Kad pirms gada sāku apmeklēt korejiešu valodas kursus, arī mamma saprata, ka mana interese par šo valsti ir nopietnāka, nekā šķita līdz šim. Korejiešu popmūzika mūsu mājās skan ik dienu, arī skolā izvēles prezentāciju nolēmu gatavot par Korejas vēsturi, tāpat bija vēl citas lietas, kas viennozīmīgi vēstīja: tas ir tas, kas man ļoti interesē. Mamma vienmēr ir atbalstījusi jaunu zināšanu ieguvu, tāpēc, kad es ieteicos, ka gribētu apmeklēt šo valsti, viņa neteica 'nē'. Es pati atradu ļoti saistošu piedāvājumu ceļojumu firmas "Impro" mājaslapā, mamma piekrita, tā mēs saplānojam finansiālo pusi, un ceļojums varēja sākties.

Nepilnas sešas dienas Seulā un tās apkārtnē pagāja nematnot. Mēs apskatījām Soraksan nacionālo parku, kur kāpām kalnā. Bijām pilnas dienas ekskursijā pa pašu Seulu, netālo pilsētu Suvonu, kurā redzējām vietējo Brīvdabas muzeju, kā arī uzbraucām Namsan (televīzijas) tornī un izbaudījām lielisko skatu uz visu pilsētu no 480m augstuma, pastaigājām pa grezno Gangnam rajonu, kā arī apskatījām daudzas citas vietas un lietas. Pa pilsētu mēs pārvietojāmies ar sabiedrisko transportu, - tā kursēšanas veidu un grafiku ir ļoti viegli saprast diezgan īsā laika posmā. *Wi-Fi* ir pieejams gandrīz visur, tāpēc "Google Maps" un citas aplikācijas telefonā var izmantot bez problēmām.

Foto - no personīgā arhīva

Naksnīgā pilsēta. Interesanti bija arī vienkārši staigāt pa Seulu gan pa dienu, gan nakti. Pa dienu Seula ir mierīga, bet tāpat nezaudē savu pilsētas plūsmu, bet naktī tā pārvēršas par pavisam citu pilsētu - ar cilvēku pūļiem, košām veikalu izkārtnēm un strauju ceļu satiksmi. Grūtākais visā ceļojumā bija 10 stundu lidojums uz Seulu no Turcijas, kā arī bija grūti no sākuma pierast pie laika zonu izmaiņām, jo Seulā ir +6 stundas atšķirībā no Rīgas.

Foto - no personīgā arhīva

Tradicionālajā korejiešu ciematā. Tas bija vienreizējs apskates objekts ar vēsturiskām ēkām, mūriem un augiem, kādu nav Latvijā. Tikpat skaists bija dabas parks Soraksan. Šajā parkā man ļoti patika, -tur baudījām neparasti skaistus dabasskatus ar klintīm un kokiem, kas, tāpat kā Latvijā, jau bija rudens krāsās.

✓ Tā kā valsts teritorija ir salīdzinoši neliela, bet tur dzīvo 52 miljoni cilvēku (Seulā - 25 miljoni), Dienvidkorejā viss notiek vertikāli. Pilsēta sastāv no tempļiem un debesskrāpjiem. Mūsu viesnīca ar 23 stāviem nebūt nebija augstākā (mēs dzīvojām 22.stāvā), bet kas par skatiem!

✓ Ja esat kafijas cienītājs, sagatavojieties būt apbēdināts - melnā kafija šajā valstī nav sevišķi laba un arī ne visās vietās pieejama. Pat slavenais "Starbucks" mammai, kura bez šī dzēriena savu dienu nespēj iedomāties, nevarēja piedāvāt "Flat White" kafiju. Savukārt es biju priecīga par garšīgo "Latte" - tā bija tiešām lieliska!

✓ Cilvēki runā tikai savā - korejiešu - un angļu valodā, un arī to pārsvarā zina tikai jaunākā paaudze. Līdz ar to bez angļu valodas zināšanām šajā valstī ceļot varētu būt diezgan grūti.

✓ Cilvēki uz ielas ir ļoti kopti, ģērbjas skaistās drēbēs un ikdienā lieto kosmētiku (arī vīrieši!). Maksimāli bāls sejas tonis ir ikviena vietējā iedzīvotāja prioritāte. Ikvienā kosmētikas veikalā (kuru ir ļoti daudz un nav dārgi!) var nopirkt dažādas sejas maskas un tonālos krēmus. Arī mūsu viesnīcas reģistratūras darbinieks (vīrietis ap 30) ikdienā lietoja šādu krēmu, kas ir par toni gaišāks nekā sejas āda.

✓ Bija pagrūti pierast pie laika zonas maiņas (+6 stundas!), sevišķi pēc 3+10 stundu lidojuma (Rīga-Stambula-Seula). Ar temperatūru problēmu nebija, jo arī Dienvidkorejā bija apmēram tāds pats laiks kā Latvijā, varbūt pat dažus grādus siltāks.

✓ Bija gandrīz neiespējami pierast pie nepārtrauktās uzmanības. Tā kā abas esam blondīnes ar zilām acīm, cilvēki, ejot pa ielu, uz mums skatījās, burtiski neatraujot acis. Tūristu no Eiropas tur ir ļoti maz, bet balto cilvēku vispār maz, līdz ar to mēs izcēlāmies. Vietējie jaunieši tur, līdzīgi kā Latvijā, ir iecienījuši krāsot matus dažādās krāsās, bet mūsu acis piesaistīja apkārtējo uzmanību nepārtraukti.

Pie ieejas vecajā pils kompleksā. Ja jūs vēlaties aizbraukt uz Āziju un turpināt būt civilizācijā, tad Dienvidkoreja noteikti būs pareizā izvēle. Ir iespējams gandrīz viss, ko vēlas standarta ceļotājs - iepirkties, redzēt gan kaut ko senu un vēsturisku, gan kaut ko ļoti modernu, nobaudīt gan vietējo ēdienu, gan arī "McDonalds", kā arī pabūt gan kalnos, gan pilsētā un gandrīz vienmēr būt pieslēgtam pie *Wi-Fi*. Veikali tiek slēgti pulksten 22, un mēs nevienā brīdī nejutāmies nedroši. Noteikti apsvērsim šīs valsts atkārtotu apmeklējumu, protams, iekļaujot vietas, kuras šajā reizē neizdevās redzēt.

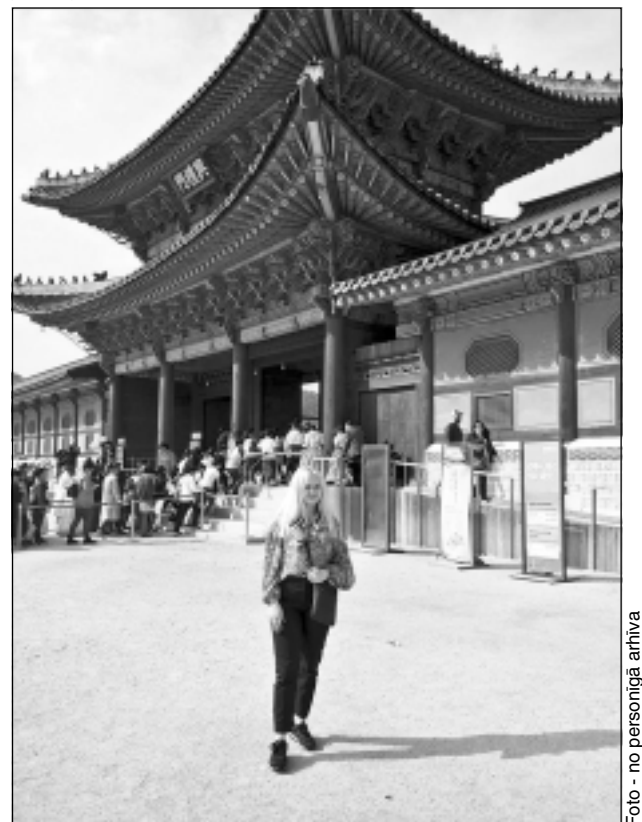

Foto - no personīgā arhīva

Seulā ciemojās DEBORA ŠNITKINA, Banku augstskolas 2.kursa studente, kopā ar mammu NORU KALNAČU

"Jauno žurnālistu skolas" lappusi sagatavoja S.Gugāne

Apbalvota ar Rugāju novada domes Atzinības rakstu

Šis modernais skolas laiks

Rugāju novadā svinīgajā Valsts svētku pasākumā apbalvoto vidū bija VIJA LOČMELE. Viņa ir sākumskolas klašu skolotāja, kura šim darbam atdevusi 35 gadus. Aicinājām viņu uz sarunu, lai iztaujātu par darba pieredzi un gūtajām atziņām.

Vai darba gadi Jums aizritējuši dažādās mācību iestādēs?

-Darbavieta pēc Liepājas Pedagoģiskā institūta beigšanas bija jāatrod pašiem. Aizbraucu lūkoties uz Kārsavu, kas bija tuvāk manai toreizējai dzīvesvietai Baltinavā, taču iepazīnos arī ar Eglaines pamatskolu. Kopā ar vēl vienu studentu atnācām tomēr uz Eglaini, un tā arī šeit strādāju visus gadu desmitus. Bija laiks, kad braukāju uz savu vecāku mājām, bet tagad man netālu no skolas ir savs dzīvoklis. Brīvdienās mēdzu braukt un padzīvot arī Balvos. Smejos, ka esmu saistīta ar trim novadiem - Rugāju, Balvu un domās vai ik dienu atceros arī Baltinavu.

Vai atceraties, kādēļ izvēlējāties studēt tieši pedagoģiskajā institūtā?

-Pēc 11.klases bija jāzina, kurp doties tālāk mācīties. Man, lauku bērnam, tā bija liela uzdrīkstēšanās doties uz Kurzemi. Laikam taču gribēju redzēt citu pasauli, citu pusi, kur turklāt vēl arī jūra. Sevī domāju, - par ko varētu strādāt? Sākotnēji iedomājos bērnudārzu, taču izvēlējos tomēr sākumskolas skolotāja profesiju. Varbūt tāpēc, ka prātā ļoti palicis pašas skolotājs Miķelis Dauksts, kurš man pirmajās klasītēs bija audzinātājs. Pirmajā studiju gadā Liepājā bieži gājām līdz jūrai. Liepāju iepazīnu kā vēja un lietus pilsētu, kāda tā arī ir.

Kāda pati bijāt savos skolas gados?

-Protams, centos mācīties, iesaistīties arī papildu darbos pēc skolas mācībām. Manuprāt, ne ar ko īpaši neizcēlos, ja nu vienīgi vidusskolas pēdējās klasēs. Bija skolotāji, kuri man patika, un arī tādi, no kuriem bijos.

Ar ko vēl palikusi atmiņā Liepāja?

-Iepazinām teātri. Pie mums nāca Liepājas teātra skatuves mākslinieks Juris Bartkevičs un mācīja pareizu izrunu. Ar Austru Pumpuri dziedājām Imanta Kalniņa dziesmas. Arī strādājot Eglainē, rīkojām līdzīgus dziesmu vakarus, sanāca jauka vakarēšana.

Ko nozīmē mācīt pašus mazākos bērnus, sākot ar pirmklasniekiem?

-Tas ir interesanti. Mainās bērni un mainās arī grāmatas, no kurām viņus mācām. Audzēkņi ir dažādi, tāpat arī viņu vecāki, un atšķirīgi veidojas arī mana sadarbība ar viņiem. Ar katru gadu skolā ienāk kaut kas citādāks. Šobrīd man ir desmit pirmklasnieki, ar kuriem būšu kopā četrus turpmākos mācību gadus. Piekritu senai atziņai, ka bērns pirmajā klasē atnāk kā balta lapa. Man ir bijusi tieši tādi bērni, taču tagadējos pirmklasniekus raksturotu pavisam savādāk. Viņiem katram jau ir sava pieredze, zināšanas, arī savi 'patik', 'nepatik', 'gribu' un 'negribu'. Vecākiem esmu teikusi, ka galvenais, gatavojoties skolai, iemācīt bērnam uzvesties. Sēdēt skolā, klausīties, būt uzmanīgam. Tad nāks klāt arī viss pārējais, un viņš apgūs zinības. Daudzi pirmklasnieki jau prot lasīt un rēķināt. Uz šādiem bērniem mācību stundās var balstīties, un tas palīdz motivēt arī pārējos, arī viņi ātri apgūst vielu. Tagad mācību grāmatas pirmajā klasē nesākas ar burtu apguvi, bet jau ar tekstiem.

Vai sanāk laiks ar skolēniem parunāt par to, ko sauc 'par dzīvi'?

-Mani pirmklasnieki skolā ierodas ļoti agri, visi viņi brauc ar skolēnu autobusu, un jāatzīst, pa dienu arī nogurst. Pēcpusdienā uz mājām brauc pulksten trijos. Mums klasē ir arī runājamās stundas, kurās apsprižam konkrētu tēmu, un tad bērni izsaka savus vērojumus. Jā, viņiem ir savi spriedumi, atziņas. Man bija prieks par sociālo zinību stundu, kurā, runājot par ūdens tēmu, audzēkņi paši sprieda un izteicās. Dažreiz viņiem pat ļoti patik runāt, sliktāk, ja to dara visi reizē.

Vai Jūs stundā var viegli nokaitināt vai aizvainot?

-Tas laikam atkarīgs no noskaņojuma. Piektā klasē izteicās, ka varot gan mani nokaitināt. Bērnu vecāki ir teikuši, ka man vajadzētu būt stingrākai, lai gan īsti neizprotu, kā šī 'stingrība' varētu izpausties. Gribētos, lai bērni klausītos un saprastu

Skolotāja Vija Ločmele. "Mani pirmklasnieki skolā ierodas agri, prieks ar viņiem tikties un parunāties. Rītos visi ir draudzīgi un priecīgi. Cenšos viņus saprast, jo pa garo dienu skolēni nogurst. Prieks par vecākiem, kuri ir ļoti rūpīgi, interesējas par atvasēm un atbalsta arī manus lūgumus. Šķiet, mums ir laba sadarbība," uzskata pedagoģe.

mani, runājot mierīgi. Jā, dažreiz tas neizdodas.

Kā, Jūsprāt, laika gaitā mainījusies skola un kas būtisks pašā izglītības sistēmā?

-Skola mainījusies vizuāli. Arī mana klase ir izremontēta un ir ļoti gaiša. Tagad daudz runā par bērnu tiesībām, bet tam blakus neuzsver arī pienākumus. Pazudusi pieklājība, cieņa. Es neapvainojos, ja mani uzrunā ar 'tu', taču gribētos, lai viss pārējais būtu ar zināmu pietāti pret skolotāju. Dažreiz skolas audzēkņi atļaujas pateikt skolotājam ko tādu, ko nevajadzētu.

Kāda ir izdevusies mācību stunda?

-Laba stunda ir tad, kad skolotājs uzdod jautājumu vai tēmu, bet skolēni aktīvi atbild un pauž savas domas. Viņiem patiešām patīk izteikties, runāt, lai arī dažreiz novirzās no temata. Pirmklasnieki mācās no galvas arī dzejoļus, tautsdziesmas, arī matemātikā no galvas jāzina jēdzieni, tāpat jāprot izmantot arī špiķerus, kas ir gan grāmatā, gan nolikti klases priekšā.

Teicāt, ka esat apguvusi papildu zināšanas logopēdijā, un ne velti klasē uz galda stāv spogulis.

-Logopēdija ir saistīta arī ar latviešu valodu un māca skolēnus pareizi lasīt, rakstīt un izrunāt vārdus, skaņas. Tas man ir papildus darbiņš. Strādāju ar sākumskolas skolēniem pēc mācību stundām. Tad viņi nāk uz manu klasi, un mēs darbojamies. Jā, uz galda te stāv spogulis. Lai pareizi izrunātu vārdus un redzētu, kā darbojas mēle, jāskatās pašam uz sevi spogulī. Arī es pati kādreiz, gatavojot runu, apsēstos spoguļa priekšā un vēroju sevi no malas, lai saprastu, kā man sanāk. Arī bērnu mācu skatīties spogulī un sekot mēles kustībām,

kas palīdz pareizi izrunāt skaņas. Bērniem ar valodu ir dažādas problēmas. Kāds nerunā, citiem nepadodas rakstu darbi, jo jauc burtus, kāds slikti lasa. Logopēdija palīdz novērst šāda veida problēmas.

Varbūt vecāki par maz tagad runā ar saviem bērniem, un tas aizkavē valodas un runas attīstību?

-Tam ir zināma taisnība, jo ne velti logopēdijas pasniedzēji saka, ka tagad vecāki pie ratiņiem iet ar telefonu rokās. Viņi skatās telefonā, nevis sarunājas ar savu mazuli. Rēzeknes Augstskolas pasniedzēja ļoti uzsver šo problēmu, kas nelabvēlīgi zināmā mērā ietekmē bērna attīstību. Taču ir jau arī citas ietekmes, kas valda mums apkārt.

Vēl viena aizraušanās. Skolotāja atrod laiku arī šādu izsmalcinātu apsveikuma kartiņu darināšanai, kas top diegu grafikā atbilstoši svētku noskaņai. Tās viņa sūta skolēnu vecākiem, arī radniekiem un draugiem. Šādu kartiņu izšuvumus apgūst arī jaunāko klašu skolēni.

Kā jūtaties Rugāju novadā?

-Vērojama attīstība. Sakārto ceļus, būvē trotuārus, iededz ielu apgaismojumu ar spožām laternām. Arī kultūras dzīve rit. Pati piedalos pagasta deju kolektīvā "Tonuss", kur apgūstam Eiropas dejas. Ir mums etnogrāfiskais ansamblis. Uzskatu, - nebūt nav slikti, katrs var atrast sev kādu nodarbi. Dejošana man dod atslodzi, citādākus vakarus.

Skaisti apsveikumi, ko redzu klasē, liek domāt, ka Jums ir vēl citi talanti. Un audzēkņiem mācāt arī mājturību.

-Esmu savas nodarbes sakārtojusi it kā pa piecgādēm pavērojot, ar ko raksturīgu katrā laikā aizrāvos. Kad sāku strādāt, mana aizraušanās bija adīšana. Pēc tam bija tūrisms. Par tūrisma jomas mūsu skolas skolotāju panākumiem atgādina arī "Vaduguns" avižraksti. Pēc tam bija ceļojumu piecgade, kad braucu pa plašo Padomju Savienību, vēlāk arī pa Eiropu. Nākamā aizraušanās ar bijušo kolēģi bija vasarās apmeklēt Puķu draugu saietus, kas ļāva iepazīt Latvijas dažādos novadus. Pēc tam bija mīksto rotaļlietu darināšana. Lelles šuvām kopā arī ar skolēniem un rādījām pat leļļu teātri. Pēc tam biju azartiska kulināre. Manu cepumu receptes ir publiskas arī jūsu laikrakstā. Risīnu krustvārdu mīklas, veidoju dažādu valstu naudas zīmju kolekcijas, vienu laiku aizrāvos ar skatlogu svētku noformējuma fotografēšanu. Mans prieks ir puķu audzēšana pašas dārziņā, arī koncertu un pasākumu apmeklēšana Balvos un kur tālāk.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

✓ Jāsapņo tas, ko var piepildīt. Labāk ļaujies dzīves plūdumam, taču tik un tā var gadīties negaidīti pavērsieni.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - M.Sprudzāne

Kas plānots Numernē?

Apspriež dabas parka “Numernes valnis” dabas aizsardzības plānu

Novembra nogalē Salnavā notika dabas parka “Numernes valnis” dabas aizsardzības plāna, ko izstrādā Daugavpils Universitāte, prezentācija, sabiedriskā apspriešana, uz ko bija pulcējušies tie, kam interesē dabas parka turpmākā aizsardzība un apsaimniekošana, kas savstarpēji ir nesaraujami saistīti.

Dabas parka “Numernes valnis” dabas aizsardzības plānu prezentēja izstrādes grupas vadītājs - Daugavpils Universitātes vadošais pētnieks, biologs Uldis Valainis. Teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķis ir nodrošināt Latvijai un ES nozīmīgu aizsargājamo mežu, purvu, saldūdeņu un zālāju biotopu, augstvērtīgas ainavas, kā arī retu un aizsargājamo populāciju saglabāšanu, īstenojot nepieciešamās darbības biotopu un sugu dzīvotņu kvalitātes uzlabošanai, kā arī vienlaikus veicinot teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Tāpat dabas aizsardzības plānā ietvertos nosacījumus iestrāde ir obligāta Kārsavas un Baltinavas novadu teritoriju plānojumā.

Aizsargājамie un invazīvie augi

Runājot par mežu apsaimniekošanu, kas atrodas uz Numernes vaļņa, plāna izstrādes grupas vadītājs norādīja, ka nepieciešams veicināt skraju, gaišu priežu mežu, kas piemēroti retajām un īpaši aizsargājamajām augu un kukaiņu sugām, veidošanos un uzturēšanu. Egles pakāpeniski aizstājamas ar priežu audzēm.

Uz Numernes vaļņa sastopamas Latvijas dienvidaustrumu daļai raksturīgas augu sugas, bet pazeminājumos un purvos - retas augu sugas. Purvi ir bagāti ar orhideju dzimtas augiem. Dabas parkā atrodas viena no Latvijā lielākajām un dzīvotspējīgākajām dzeltenās dzegužkurpītes atradnēm, plašas audzes veido meža silpūre. Aizsargājamo statuss piemērots vēl vairākiem citiem augiem un kukaiņiem.

Numernes vaļņa teritorijā izplatās arī invazīvas augu sugas, kuras nepieciešams ierobežot. Ja lielākā daļa no iedzīvotājiem zina tikai vienu invazīvo augu, un tas ir visur pieminētais latvānis, tad Numernes dabas parka teritorijā sastopama lielāka šo augu dažādība. No kurienes tie radušies? Invazīvo sugu izplatīšanās epicentri ir pamesto viensētu apstādījumi un tieša apkārtnē. Tieši šajā teritorijas daļā koncentrējas goblapu spirejas, pilādžlapu sorbārijas, Japānas dižsūrenes un daudzlampu lupīnas. Vēl divām invazīvo augu sugām - baltajam grimonim un vārpainajai korintei - izplatība dabas parka teritorijā ir plašāka. Tādēļ nepieciešams veikt šo invazīvo sugu izplatības ierobežošanu, kamēr invāzija nav būtiski skārusi dabisko mežu, zālāju un purvu biotopus.

Brauc, lai baudītu dabu

Numernes dabas parks pēdējos gados kļūst par aizvien iecienītāku tūristu apmeklējuma objektu. Te tiek organizēti arī dažādi, ar dabu saistīti izziņojoši pasākumi. Numernes valnis kļuvis slavens ar savu skatu torni un vides objektu “Uguns”, kas izveidots un uzstādīts, sagaidot Latvijas simtgadi. Perspektīvā plānota dabas parka tālākā attīstība, veicinot tā kā atpūtas parka izveidošanu.

Cilvēki uz Numerni brauc, lai papriecētos par skaistajiem skatiem, kas paveras ne tikai no skatu torņa. Dabas parka teritorijā sastopamas vairāki vizuāli izteiksmīgas ainavu skatu vietas ar ļoti tālu skatu perspektīvām (piemēram, gan velomaršruta Nr.776 “Numernes aplis”, gan bijušās slaloma trases augšējā daļa). Ir vērojama šo skatu vietu noslēgšanās līdz ar koku augšanu. Tādēļ dabas parkā nepieciešama ainavu skatu koridoru kopšana un uzturēšana. Apsaimniekošanas pasākumus neiesaka īstenot uz ainavisko meža ceļu posmiem, kas atrodas lielā torņgliemeža aizsardzībai izveidotajā mikroliegumā.

Esošo velomaršrutu ieteicams papildināt ar jaunu posmu, kas iet pa veco meža ceļu vaļņa pakājē gar ezeru. Šajā posmā tiek plānota arī jauna dabas takas maršruta izveide. Esošo velomaršrutu, kā arī piedāvāto jauno posmu ziemas sezonā iespējams izmantot distanču slēpošanai.

Dabas parka teritorijā atrodas avots. Lai atjaunotu piekļuvi avotam, dabas aizsardzības plāna veidotāji iesaka veikt vairākus labiekārtošanas darbus: atjaunot taku uz avota izplūdes vietu, izplaujot un iztīrot to no krūmiem, izveidojot koka tiltiņu pāri grāvim. Nepieciešams iztīrīt avotā ievietoto betona cauruli, lai nodrošinātu tīru dzeramo ūdeni. Tāpat ieteic izveidot koka

laipu, lai atvieglotu piekļuvi ūdenim un netiktu izbrādāta augsne; meža autoceļa “Štraubes ceļš” (Numerne – Kalvene) takas sākumā izvīdot norādi ar attālumu līdz avotam; atjaunojot Štraubes ceļa segumu, kur ceļa malās konstatēta silpūre un smiltāju neļķe, augus pārstādīt ārpus ceļa būvēm ar iespējami lielāku augsnes daudzumu.

Tiek plānots izveidot jaunu pastaigu dabas taku ar diviem garuma ziņā atšķirīgiem maršrutiem - “Mazais loks” un “Lielais loks”. Vietās, kur maršruts veda pa mitrājiem, speciālistuprāt, nepieciešams izveidot koka vai koku imitējošu mākslīgo materiālu laipas. Tāpat pie Kugreņu ezera ieteicams izveidot nelielu skatu laukumu vai platformu, lai labāk pārredzētu ainavu. Numernes ezera piekrastē Kārsavas novada pašvaldība plāno labiekārtot peldvietu ar laivu piestātņi un laipu. Kā peldvietu to izmanto arī pašlaik.

Labiekārtot plānots arī pie skatu torņa esošo atpūtas vietu, izveidojot un uzturot sauso tualeti, ierīkojot videonovērošanu, izmīdījuma vietās uzberot grants šķembu segumu. Plānota tūristu autobusu apgriešanās laukuma izbūve. Ja ir izveidota atbilstoša dabas parka infrastruktūra, kā uzskata biologi, apmeklētāji neklīst savā vaļā apkārt, bet izmanto to, lai pārvietotos. Turklāt, veidojot jebkuru infrastruktūras objektu vai veicot saimniecisko darbību, galvenais un svarīgākais nosacījums ir saudzēt dabu.

Kāda solās būt Žiperkalna nākotne

Teju pirms divdesmit gadiem Numernes dabas parkā darbojās slēpošanas trase, kur atpūties un slēpot brauca pat no Balviem un attālākām vietām. Kā atklāja dabas plāna apspriedes dalībnieki KASPARS ROMANOVŠ no Tilžas, viņš savulaik te mācījies braukt ar snovborda dēli. Taču trase pāris gadus pastrādāja un nobankrotēja. “Tā bija apstākļu sakritība, mainījās laika apstākļi, - visi zinām, ka mūs piemēklē globālā sasilšana, biznesa partneri nevarēja sadalīt savas kompetences, neveidojās tālāk biznesa infrastruktūra - nebija, kur palikt pa nakti, nebija kafējnīcas,” “Vaduguni” informēja vietējā - Kārsavas - novada iedzīvotāja, kas arī piedalījās parka aizsardzības plāna prezentācijā. Viņa pauda viedokli, - ja laikus nesāks domāt par lielajiem, piebraucamajiem ceļiem, vismaz līdz meža ceļiem, tad nekas nebūs. Tūristi, kas pabrauc garām ar velosipēdiem Salnavai, drīz vien griežas atpakaļ, jo tālāk ir zemes ceļš, *trepe*.

Dabas parka dabas aizsardzības plāns pieļauj kādreizējās kalnu slēpošanas trases atjaunošanu, saskaņojot to ar dabas pārvaldi. Par trases atjaunošanu apspriedē raisījās diskusija. Lai trase varētu darboties, ziemās bieži vien, kas kļuvas siltākas, trūkst sniega. Nepieciešams ražot mākslīgo sniegu. Ekspertu atzinums bija, ka slēpošanas trašu atjaunošanas gadījumā nav pieļaujama sniega lielgabalu izmantošana, jo tai var būt negatīva ietekme uz vidi. Uzpušot divas vai trīs reizes biežāku sniega segu, pavasarī, tai kūstot, var sākties augsnes erozija, mainīties augu valsts. Ņemot vērā iedzīvotāju vēlmi pēc trases, ko pauda K.Romanovs no Tilžas, iespējams, ka zināmu daudzumu sniega varētu saražot, tikai kur ņemt ūdeni. Pēc eksperta domām, Kugreņu ezera ūdeni izmantot nav pieļaujams, jo tas ir ar skābu reakciju, nav neitrāls. Nonākot augsnē, tas var kaitēt augu valstij, iznīcinot to. Turklāt ūdeni nedrīkst ņemt arī tāpēc, ka ezeram nav dabiskās ūdens pieteces un tas var ietekmēt tajā esošos augus un citus dzīvos organismus. Plāna izstrādes grupa pieļauj iespēju trases tuvumā veidot dziļurbumu.

Dabas aizsardzības plānā ieteikts Kārsavas novada pašvaldībai, sadarbībā ar citām institūcijām un organizācijām, organizēt ar dabas tematiku saistītus interesantus un atraktīvus pasākumus, lai veicinātu dabas parka atpazīstamību un cilvēku informētību par teritorijā esošajām dabas vērtībām. Informācijai par dabas parku jābūt pieejamai arī Kārsavas un Baltinavas tūrisma informācijas centros.

● Dabas parks “Numernes valnis” veidots 2004.gadā un ir “Natura 2000” teritorija.

● Dabas parka “Numernes valnis” kopējā teritorija aizņem 982,52 hektārus. Tas atrodas divos novados - Kārsavas un Baltinavas.

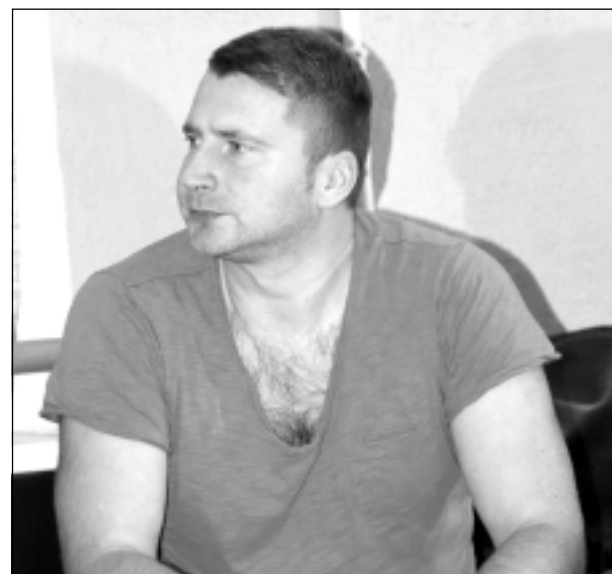
● Numernes valnis ir viena no lielākajām Latvijas osveida grēdām, kas uzskatāma par unikālu ģeoloģisku un botānisku objektu, kam raksturīga liela augu daudzveidība.

Aizsargājамie. Dabas parkā “Numernes valnis” sastopami aizsargājамie augi - spalvainais ancītis un dzeltēnā akmeņlauzīte, kā arī četrzobu pumpurgliemezis. Šis gliemezis ir rets visā Eiropā cilvēka darbības dēļ, jo gliemežim piemērotās dzīvotnes aizvien vairāk tiek iznīcinātas, - purvi tiek izstrādāti, zeme - izmantota lauksaimniecībā. Meži Eiropā atgādina parkus. Vai arī mēs to gribam? Noteikti nē. Līgo vakarā mēs joprojām gribam iebirst plāvā, kur aug ligozāles, mežā iet pēc sēnēm, ogām un aprīnrot tur mītošos kukaiņus, zvēriņus, putnus.

Prezentē dabas aizsardzības plānu. “Numernes vaļņa” dabas aizsardzības plānu prezentēja Uldis Valainis no Daugavpils Universitātes. Dabas aizsardzības plāns izstrādāts laikam no 2020. līdz 2030.gadam. Pēc sabiedriskās apspriešanas, kas notika Salnavā, darba grupa vēl pulcēsies kopā, lai izanalizētu priekšlikumus.

Jaunu ideju entuziasts. Biedrības “Rūsa vējā” un SIA “North Latgalian Firewood” valdes loceklis Kaspars Romanovs no Tilžas, kurš arī piedalījās dabas aizsardzības plāna apspriešanā, jautāts par slēpošanas trases atjaunošanu Numernē, atbildēja: “Šobrīd negribu izplūst garās runās. Dzīvosim, redzēsīm! Tur ir mani sapņi! Es tur pirmo reizi mācījos braukt ar snovborda dēli, atdauzot sev ceļgalus.”

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Apsveicam!

Beidzot oficiāli vīrs un sieva!

“Līdz mūsu kāzu dienai esam izdzīvojuši ļoti daudz priecīgu un arī skumju brīžu. Paši bijām liecinieki divās kāzās, un vienās no tām noķēru līgavas pušķi. Varbūt tas bija izšķirošais brīdis,” teic tilžēniete DAIRA PUGAČE, kura jau vairāk nekā divus mēnešus ir precētas sievas statusā. Daira un viņas izredzētais - rīdzinieks ALEKSANDRS KUZŅECOVŠ - ‘jā’ vārdu viens otram teica šī gada 6.septembrī Bērzu Svētās Annas Romas katoļu baznīcā. Jauno pāri dzīvē ievadīja Aleksandra labākais draugs jau kopš skolas laikiem - Aleksandrs Smirnovs ar sievu Ornellu.

Stāstot par savu iepazīšanos, Daira un Aleksandrs teic, - tā bija klasesbiedru padarīšana. Viņi viens otru satika, pateicoties abu draugiem – Dairas klasesbiedrenei un Aleksandra bijušajam klasesbiedram. Tas notika 2016.gada maijā. Dairai šī diena vēl šodien palikusi spilgtā atmiņā: “Atceros, ka pirmajā tikšanās reizē laiks nelutināja - bija drēgns un slapjš, lija lietus! Pirmā doma, ieraugot Aleksandru, bija, - cik viņš stalts, plecīgs un jauku smaidu! Savukārt viņš, mani ieraugot, nodomājis, - cik es neliela auguma! Jau pirmajā tikšanās reizē sajūtām ko īpašu, viss bija vienkārši, nesamāksloti un brīvi - tā, it kā viens otru pazītu jau mūžību. Tomēr tas neizslēdza satraukumu un reizēm mulsumu.” Tā arī sākās Dairas un Aleksandra īpašais stāsts, jo turpmākās nedēļas viņi tikās teju katru dienu - ļoti daudz pastaigājās un runāja. Kā tagad abi smeļ, - tēmām un vārdu plūdumam nebija robežu, un kopā pavadītais laiks *palidoja* nemanot.

Tikpat nemanot pienāca arī abu īpašā diena, no kuras Dairai un Aleksandram visspilgtāk atmiņā palikuši brīži no baznīcas. Rīta cēlienu jaunais pāris pavadīja atsevišķi - pucējoties un gatavojoties, savukārt uz baznīcu Aleksandrs devās kopā ar lieciniekiem, bet Daira - ar vecākiem. “Piebraucot pie baznīcas, satraukums pieauga, tomēr pats emocionālākais un satraucošākais brīdis bija, kad priesteris trīs reizes nozvanīja zvanu, sāka dziedāt baznīcas kora dāmas un es sapratu - ir laiks doties iekšā! Tas ir tik neaprakstāmi emocionāls brīdis, kad tētis ved pie altāra un tur gaida fantastiskākais vīrietis, ar kuru vēlies pavadīt kopā visu dzīvi!” teic tilžēniete. Arī Aleksandram prātā visvairāk palikusi baznīcas ceremonija - gaidīšana, satraukums, brīdis, kad jānostājas altāra priekšā un tur pēkšņi durvju ailē parādās topošā sieva. “Laika sprīdis, kamēr gājām līdz altārim, mums abiem šķita gan kā vesela mūžība, gan, gluži pretēji, viens mirklis. Un tad pienāca brīdis, kad bija jāpaspiež roka sievastēvam un jāpasniedz pušķis līgavai,” savu īpašo dienu atminas Aleksandrs.

Tagad, kad kopš kāzām pagājuši vairāk nekā divi mēneši, jaunlaulātie atzīst, ka par kāzām atmiņu ir ļoti daudz, un tās visas silda sirdi. “Bija gan Bērzpils folkloras kopas veidotie *vārti*, gan uzdevumi ceļā uz viesu namu, arī līgavas nešana pāri tiltam un daudz kas cits. Viss izdevās tā, kā to bijām iedomājušies,” teic jaunlaulātie.

Gan pirms kāzām, gan pēc tām Daira un Aleksandrs dzīvo un strādā Rīgā.

Jaundzimušie

Pirmo dēlu nosauc par Valteru.

16.novembrī pulksten 20.21 piedzima puika. Svars – 3,335kg, garums 55cm. Puisēna mammai Madarai Kozulei no Rēzeknes novada Lendžu pagasta šis ir pirmais bērniņš. Madara stāsta, ka jau no pirmajām grūtniecības dienām, domājot par gaidāmo bērniņu, nemitīgi gribējās teikt ‘viņš’. Arī vīrs Kaspars uzreiz paziņoja, ka tas būs puika. “Tā arī notika. Kad 20.grūtniecības nedēļā aizgāju uz ultrasonogrāfijas pārbaudi, daktare apstiprināja, ka mūsu abu intūicija izrādījies pareiza. Mums būs dēls!” priecājas Madara. Jaunā māmiņa stāsta, ka jaundzimušo sauks par Valteru, un atklāj, ka vārda došana bija diezgan sarežģīts uzdevums. “Ar vīru Kasparu šķīstījām vārdadienu kalendāru, meklējām un meklējām to īsto vārdu. Visi skaistie vārdi, kas mums abiem patika, jau salikti draugu bērniem, tāpēc nācās meklēt ko citu. Tikām līdz vārdam Valters un sapratām, kas tas ir tas īstais, ko meklējām,” atklāj jaunā

māmiņa. Viņa stāsta, ka mediķu noliktais dzemdību datums bija 10.novembris, bet puika nāca pasaulē teju pēc nedēļas, likdams topošajiem vecākiem mazliet panervozēt. “Soma, ko ņemt līdzi uz slimnīcu, jau bija sakārtota gandrīz mēnesi iepriekš. 10.novembris pienāca, bet puika kā nedzimst, tā nedzimst. Viņš par savu dzimšanas dienu izvēlējās 16.novembri,” teic Madara. Jaunā māmiņa stāsta, ka pats pirmais ziņu par dēla nākšanu pasaulē saņēma Kaspars, kurš šobrīd strādā Anglijā un mājās plāno atbraukt pirms Ziemassvētkiem. “Viņam *whatsapp* arī aizsūtīju pirmo dēla bildīti,” skaidro jaunā māmiņa piebilstot, ka uz Balviem brauca mierīgu sirdi. Izrādās, Balvu slimnīcas dzemdību nodaļā pasaulē nākuši māsas un brāļu bērni. “Maniem vecākiem jau kupls mazbērnu pulciņš – šis ir piektais. Savukārt Kaspara vecāki sagaidījuši savu pirmo mazbērniņu. Valtera piedzimšana ir liels prieks un laime visiem,” ir pārliecināta Madara.

Ļoti iepatikās vārds

Alise. 16.novembrī pulksten 11.10 piedzima meitenīte. Svars – 3,910kg, garums 60cm. Meitenītes mammai Gunai Gallai no Limbažu novada Skultes pagasta šis ir otrais bērniņš – mazo māsiņu mājās gaida Megija, kurai ir 2 gadi un 7 mēneši. Nu jau divu bērnu mamma stāsta, ka, tiklīdz kļuva zināms, ka arī otrā būs meitiņa, viņa sāka prātot par vārdu mazulītei. “Atceros, ka pirms Megijas dzimšanas mums ar vīru Jāni bija maza nesaprašanās, jo biju izraudzījies divus vārda variantus – Ebija un Megana, no kuriem Jānim pie sirds

negāja neviens. Panācām kompromisu un savu pirmo meitiņu nosaucām par Megiju. Šoreiz viss bija daudz vienkāršāk un vieglāk. Man ļoti iepatikās vārds Alise, arī vīram nebija nekādu iebildumu, tāpēc jaundzimušo tā arī nosaucām,” stāsta Guna. Nu jau divu bērnu mamma teic, ka Balvu slimnīcas dzemdību nodaļā nonākusi negaidīti, jo dzemdības bija plānotas Valmierā. “Atbraucām pie vīra brālēna ciemos uz Gulbeni un sapratu, ka meitiņa tuvākajā laikā nolēmusi nākt pasaulē. Nolēmām, ka no Gulbenes tuvāk tomēr braukt uz slimnīcu Balvos, nevis Valmierā. Tā šeit arī nokļuva, par ko nemaz nenožēloju – viss bija vislabākajā kārtībā,” apliecina Guna no Limbažu novada.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Baltinavas Novada muzejā - remonts

Būs gaišāk un priecīgāk

Ingrīda Zinkovska

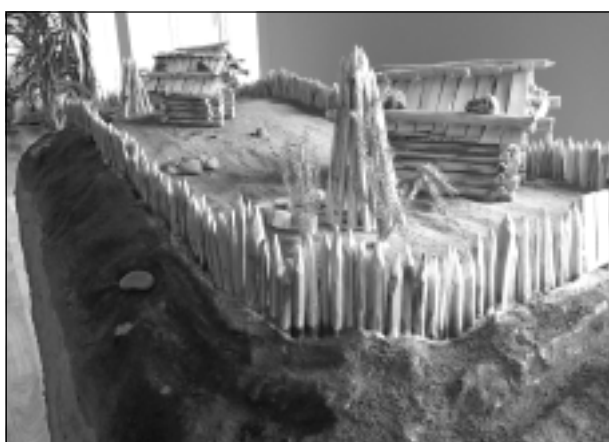
Baltinavas Novada muzejā notiek remonts, pēc kura mainīsies telpu iekārtojums, arī pašas telpas kļūs modernākas, gaišākas, apmeklētājiem pievilcīgākas. Taču muzejs nav slēgts. Muzeja vadītāja ANTRA KEIŠA apliecina, ka apmeklētāji nepieciešamības gadījumā var griezties muzejā, un par novada vēsturi viņa var izstāstīt, arī izstaigājot Baltinavas centru. "Nekas neapstājas, viss iet uz priekšu!" viņa saka.

Remonts notiek divās muzejā telpās, kur jau izlīdzinātas sienas, tiek ierīkots jauns apgaismojums, plānots noslīpēt grīdu. Ja mājās notiek remonts, protams, tas skar arī pārējās telpas, jo bez putekļiem un celtniecības materiālu uzglabāšanas neiztikt. Tādēļ patlaban jau iepriekš izremontētajā muzeja telpā tikai daļēji aplūkojama Makašānu Amatu vidusskolas audzēkņu darbu izstāde. Daļa rokdarbu ir noņemta, lai nesaput un nesabojājas.

Muzeja vadītāja atzīst, ka pēc remonta būs jādodomā par jaunu muzeja ekspozīciju, jo iepriekšējā jau novecojusi, kas atzīts arī muzeja akreditācijā, kas notika pērn. Akreditācijas laikā izskanējis norādījums, ka ekspozīcija jāmaina, jo tajā daudz bija rakstiskā materiāla. "Kad muzeju atvēra (1997.gads), maz bija materiālu. Tas tika izveidots, galvenokārt balstoties uz novadnieka Henrika Logina savātajiem materiāliem. Ekspozīcija atspoguļoja laika posmu Baltinavas novadā līdz pagājušā gadsimta četrdesmitajam gadam. Tagad savākts materiāls par padomju laiku, sovhoziem, kolhoziem. Lai izveidotu jaunu ekspozīciju, būs jāiesaistās kādā projektā, jo arī mākslinieciskais noformējums, mākslinieka skice ekspozīcijas iekārtošanai tagad maksā pāris tūkstošus," secina A.Keiša. Muzejā iegādāti jauni stendi, pie sienām nomainīs planšetes. Pēc remonta muzejā izvietos arī tos eksponātus, kas glabājas muzeja krājumā, tostarp arī šogad muzejam dāvināto Baltinavas skolēnu veidoto Puncuļovas pilskalna maketu. Kā informēja muzeja vadītāja, vēstures liecības Baltinavas novadā joprojām tiek vāktas. Taču ļoti uzmanīgiem jābūt ar koka lietām, jo tās var būt bojātas un inficēt citas. Fotogrāfijas gan var ieskenēt un atdot atpakaļ īpašniekiem. Muzeju plānots atremontēt līdz nākamā gada sākumam.

Muzeja ēka. Pēc bērnudārza pārcelšanās uz vidusskolu Baltinavas Novada muzejs ticis pie plašākām telpām, taču ēkas vienā pusē patlaban darbojas aušanas pulciņš.

Puncuļovas pilskalns un pils makets. Šogad Baltinavas Novada muzeju papildināja Puncuļovas pilskalns un pils makets, ko veidoja Baltinavas vidusskolas skolēni. Stāsta Puncuļovas pilskalns maketa idejas autore, Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāja INTA LUDBORŽA: "Pusgada garumā no 2019.gada februāra līdz jūnijam Baltinavas vidusskolas jaunieši īstenoja ideju par senā latgaļu Puncuļovas pilskalns un pils maketa būvniecību. Pirmā iepazīšanās ar pilskalnu notika novada mācības stundās – sākumā pētot dažādus dokumentus, piemēram, pilskalns pasi, tad to iepazīstot dabā. Puncuļovas pilskalns atrodas 5km no Baltinavas, Puncuļovas ciemā, 1,5 km attālumā no Baltinavas - Kārsavas ceļa. Pašlaik tas ir ar mežu apaudzis 30m augsts kalns. Uz kalna atradusies pils (13.gs.), kurai bijuši pakļauti tagadējie Baltinavas, Šķilbēnu un Kārsavas apvidi. Pilskalns pēc trešās nopostīšanas (par to liecina trīs ogļu slāņi) vairs nav atjaunots. Pirms darbu uzsākšanas bija jāiegūst vēl plašākas teorētiskās zināšanas, tādēļ skolēni devās ekskursijā uz Āraišu ezerpili, kur uzzināja par seno latgaļu māju celšanas tradīcijām. Baltinavā notika tikšanās ar "Kroma kolna bruolistes" vadītāju Aleksandru Lubānu, kurš stāstīja par latgaļu pilskalniem, par to nocietinājumu veidošanu. Tad nu varēja ķerties pie darba. Mājturības skolotāja Raimonda Leicāna vadībā vairāku mēnešu garumā lēnām veidojās Puncuļovas pilskalns aprīses, nocietinājumu siena, kā arī seno latgaļu dzīvojamās mājas. 5. – 9.klašu zēni ieguldīja pamatīgu darbu, lai ideja pārtaptu realitātē. Septembrī Baltinavas kultūras namā notika projekta prezentācija. Turpmāk Puncuļovas pilskalns un pils maketu varēs aplūkot visi Baltinavas Novada muzeja apmeklētāji."

Godina Balvu novada uzņēmējus

Lustīga balle Kubulos

Maruta Sprudzāne

Iepriekšējās nedēļas nogale aizvadīta ar lustīgu uzņēmēju balli Balvu novada Kubulos. Pasākumā godināja uzņēmējus "Balvu novada gada balva uzņēmējdarbībā 2019" desmit nominācijās. Vakarū kuplināja muzikālā grupa "Credo".

Šogad pasākumu apmeklēja salīdzinoši mazāk cilvēku, taču bija sanākuši vismaz 150 uzņēmēji. Vakarū vadīja Solvīta Plivča no Dagdas. Pēc oficiālajām svētku uzrunām balli atklāja grupa "Credo" ar muzikālu priekšnesumu, izpildot to kopā ar Balvu Kultūras un atpūtas centra bērnu dziedāšanas studiju "Notiņas".

Gada balvas pasniedza desmit nominācijās. "Gada lauksaimnieks" - zemnieku saimniecība "Ičmalas" Krišjāņu pagastā. "Novada tēla popularizētājs" - SIA "Čivix" valdes priekšsēdētājs Ivars Saide Balvos un biedrība "Motoklubs Spieķi Vējā" Andis Grāvētis Balvos. "Gada jaunais uzņēmējs" - Emīls Jauntēvs Balvu pagastā. "Gada pakalpojumu sniedzējs" - SIA "Marbera", valdes locekle Mārīte Berķe Lazdulejas pagastā. "Gada tirgotājs" - SIA "LEKOS", valdes priekšsēdētāja Ludmila Šupilova Kubulu pagastā. "Gada mājražotājs" - IK "Kolnasāta" īpašnieks Dainis Rakstiņš Bērzpils pagastā. "Gada amatnieks" - "Benorse" - koka dizains, Elīna Kalniņa Balvu pagastā. "Gada ģimenes uzņēmums" - rančo "Ozolmājas", īpašnieki Sarmīte Ķirsone-Korlaša, Aldis Korlašs Balvu pagastā. "Gada darba devējs" - SIA "LIEPAS Z", valdes priekšsēdētājs Edvīns Dille Lazdulejas pagastā. "Gada sadarbības partneris" - IK "Ziedu Laumiņa", Velga Krastiņa Balvos.

Vairākkārtējus aplausus izpelnījās zemnieku saimniecība "Ičmalas". Irēnas un Jāņa Romānu ikdienas darba pūles lauku saimniecībā novērtētas ar nomināciju "Gada lauksaimnieks". Vēl lielāks pārsveigums viņiem bija dzirdēt

Gada balvas laureāti. Balvas viņiem pasniedza Balvu novada domes priekšsēdētājs A.Pušpurs un viņa vietniece A.Petrova.

labus vārdus no Lauku atbalsta dienesta un arī finanšu institūcijas "Altum", kas arī sumināja zemniekus un pasniedza pārsteiguma dāvanīgas. Romāni šo gadu raksturo kā ļoti veiksmīgu. Novākta bagātīga dārza raža, sarūpēts kvalitatīvs siens un skābarība gaļas lopiem, pilni kartupeļu

apcirkņi, pagrabā daudz dažādu mājražojumu burciņu. Uz balli Kubulos Romānu ģimene braukusi ar lielu prieku, jo viņu principos ietilpst iespēju robežās izmantot visus ielūgumus un gūt iespējami vairāk labu emociju, kas pēc tam palīdz ikdienas darbā.

Foto - A.Kirsanovs

Foto - T.Vinogradova

Kamera jau sākusi darbu

Fiksē mašīnu numurus jebkurā diennakts laikā

Laikraksta "Vaduguns" 8.novembra numurā rakstijam par uzstādīto videonovērošanas kameru Balvos, Bērziņu un Brīvības ielu krustojumā (preti kultūras namam), ledzīvotāji vēlējās noskaidrot, kādas funkcijas kamera pilda. "Vai gadījumā Balvos uzstādītā kamera nefiksē pārkāpumus, kad automašīnai nav derīga OCTA vai tehniskā apskate?" jautāja lasītāji.

Preventīvo mērķu īstenošanai

Sākotnēji Valsts policija plašāku informāciju nesniedza, jo kameras uzstādīšanas darbi vēl nebija noslēgušies un tobrīd tā vēl nefunkcionēja. Tagad kamera jau sākusi savu darbu, un Valsts policija skaidro tās uzstādīšanas mērķus. "Kamera uzstādīta Latvijas - Lietuvas pārobežu sadarbības programmas projekta ietvaros, kurš jau ir finiša taisnē. Divarpus gadu laikā, realizējot projektā iekļauto aktivitātes, būtiski paaugstinājusies abu valstu tiesībsargu kapacitāte, sekmīgi īstenotas izvirzītās ieceres un notikusi veiksmīga komunikācija, kas turpmāk kalpos par stabilu pamatu kopīgu mērķu sasniegšanai. Projekta ietvaros tika iegādātas dažādas mūsdienīgas un inovatīvas tehnoloģijas, piemēram, droni, ierīces, kas palīdz identificēt un atšķirt oficiālu dokumentu no viltojuma, termovizieri, nakts redzes iekārtas. Tika veikta arī esošo videonovērošanas sistēmu modernizācija un jaunu videonovērošanas kameru uzstādīšana. Tās ne tikai uzlabos un atvieglos darba apstākļus, bet ieņems būtisku lomu noziedzīgu nodarījumu un to seku atklāšanā. Šomēnes noslēdzās viens no projekta svarīgākajiem posmiem - automašīnu valsts reģistrācijas numuru fiksējošo kameru uzstādīšana uz Latgales reģiona valsts un starptautiskās nozīmes autoceļiem (tajā skaitā Bērziņu un Brīvības ielu krustojumā Balvos). Uzstādītās videokameras kontrolēs kustību automātiskā režīmā, ar iespēju identificēt autotransportu pēc valsts numura zīmēm. Tas veicinās Valsts policijas un citu institūciju efektivitātes paaugstināšanos un ieviesīs pozitīvas izmaiņas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā. Kameras aprīkotas ar dienas un nakts sensoriem, kas ļauj fiksēt automašīnu valsts reģistrācijas numurus jebkurā diennakts laikā. Fiksētie dati pēc nepieciešamības tiks izmantoti noziegumu atklāšanā un preventīvo mērķu īstenošanā. Ar kameru starpniecību iegūtajai informācijai būs svarīga loma, izmeklējot ceļu satiksmes negadījumus, kā arī gadījumus, kad autovadītāji pamet notikuma vietu. Arī sadarbības partneri, Utenas policijas komisariāts, savā apkalpojamajā teritorijā uzstādīja analogiskas ierīces, kas veicina Latvijas un Lietuvas tiesībsargājošo iestāžu vienošanos par operatīvās informācijas apmaiņas procesu, lai abu valstu videonovērošanas sistēmas ar automašīnu valsts numuru noteikšanas funkciju varētu izmantot abu pušu tiesībsargi starptautiskās noziedzības novēršanai," informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes speciāliste LĀSMA KURSĪTE.

Uzstādītā kamera Balvos. Kopējais Latvijas un Lietuvas sadarbības projekta budžets ir 580 236 eiro.

Liels ieguldījums visai valstij

Savukārt Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieks JURIS PASTARS gandarīts, ka Valsts policija ir atsevišķu tēmu pirmatklājēji Latvijā. "Piemēram, mums ļoti aktuālais videonovērošanas sistēmu iegādes jautājums. Proti, kad sākām šo projektu, par to bija ļoti maz informācijas. Tagad jau parādījušies lieli, nopietni komersanti, kuri gatavi piegādāt speciālās videokameras ar automašīnu valsts numurizāciju atpazīšanas funkciju. Esmu pārliecināts, ka visā Latgalē uz tranzīta ceļiem uzstādītās videonovērošanas kameras, kā arī uz lielākiem un pavisam maznozīmīgiem ceļiem Lietuvas virzienā, kas bieži vien tiek izmantoti nelegālās kontrabandas un personu šķērsošanas vajadzībām, sniegs nozīmīgu ieguldījumu ne tikai Latgales pierobežas iedzīvotājiem un viesiem, bet arī visai valstij kopumā," nešaubās Latgales reģiona pārvaldes priekšnieks.

Juris Pastars arī akcentē projekta celmlaužu aspektu, jo kopā paveiktais ir kā ziņa visiem pārējiem drošības uzturētājiem. "Visticamāk policijas un robežsardzes uzsāktajam sekos arī muiža un Valsts ieņēmumu dienests. Tas būtu ļoti vērtīgi divu apsvērumu dēļ. Pirmkārt, drošības līmenis pierobežā tikai augtu. Otrkārt, vēl vairāk attaisnotos sinerģiskās sadarbības platformas ideja. Tā var paplašināties un turpināt attīstīties," nešaubās J.Pastars.

Re, kā!

Iebrauc žogā

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Notikuma vieta. Pagājušajā nedēļā sociālajā tīklā "Facebook" tika publicēts attēlā redzamais foto. Bilde internetā guvusi diezgan lielu popularitāti - cilvēki ar to dalās, komentē un pie publicētā ieraksta atstāj emocijzīmes. Valsts policijas atsūtītajā informācijā par aizvadītajā nedēļā reģistrētajiem notikumiem mūsdienu par šo ceļu satiksmes gadījumu gan nekas nav minēts. Tikmēr tas sociālā tīkla lietotājs, kurš šo foto publicējis internetā, īsumā norādījis, ka avārija notikusi Balvos, Sporta ielā (preti veikalam "Hestija"). "Sieviete sajauc pedāļus," raksta aculiecinieks.

Informē policija

No 4. līdz 18.novembrim Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā (Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadi) sastādīti 11 administratīvā pārkāpuma protokoli par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā, reģistrēti 8 ceļu satiksmes negadījumi bez cietušajiem, viens - ar cietušajiem. 14 reizes policijas darbinieki izbrauca uz ģimenes vai sadzīves rakstura konfliktu gadījumiem. Par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā sodīti 7 cilvēki. Tāpat reģistrētas 11 zādzības no tirdzniecības objektiem, viena zādzība no mājokļa, kā arī veiktas 6 reģistrācijas par akcīzes preču nelikumīgu apriti (tajā skaitā par šādu pārkāpumu sastādīti četri protokoli, uzsāktas divas administratīvās lietvedības un divi kriminālprocesi).

Pazūd malka

6.novembrī konstatēts, ka kādai sievietei piederošajam malkas šķūnim Balvos nomainīta piekaramā atslēga un pazudusi malka 150 eiro vērtībā.

Brauc dzērumā ar divriteni un automašīnu

6.novembrī Baltinavas novada Žeikaros 1984.gadā dzimis vīrietis vadīja velosipēdu 2,91 promiles alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

8.novembrī Balvos 1989.gadā dzimis vīrietis brauca ar automašīnu "Volvo S80" alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām.

9.novembrī Balvos 1989.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Volkswagen Sharan" 2,12 promiņu alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām.

9.novembrī Viļakas novadā 1931.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Audi" bez likumiskām tiesībām to darīt.

13.novembrī Baltinavā 1970.gadā dzimis vīrietis vadīja velosipēdu "Aist" 1,2 promiņu alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

16.novembrī Viļakā 1998.gadā dzimusi sieviete vadīja automašīnu "BMW" 1,63 promiņu alkohola reibumā un bez autovadītāja apliecības.

18.novembrī Balvu novada Briežuciema pagastā 1969.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Audi A6 Avant" 2,3 promiņu alkohola reibumā un bez autovadītāja apliecības (tā nav iegūta).

18.novembrī Baltinavā 2000.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu "Golf" 2,55 promiņu alkohola reibumā un bez autovadītāja apliecības.

Skolā nodara miesas bojājumus

7.novembrī Rugāju novada Lazdukalna pagastā kādam jauniešim Eglaines pamatskolā skolēns nodarīja miesas bojājumus.

Sasit galvu un nozog maku

8.novembrī Balvos kāda persona (šo cilvēku policija noskaidrojusi) citai personai sasita galvu un nozaga naudas maku, kurā atradās invalīda apliecība, bankas karte, astoņi eiro, pase. Kopējais nodarītais materiālais zaudējums - 50 eiro. Uzsākts kriminālprocess.

Mašīnai izsit logus

9.novembrī Balvos automašīnai "Nissan Terrano" izsits bagāžas nodalījuma un aizmugurējā labās puses bagāžas nodalījuma loga stikls.

Dzērumā pārvadā ieročus

9.novembrī Viļakas novadā 1961.gadā dzimusi persona pārvadāja medību bisi "MP-153", atrodoties 0,94 promiņu alkohola reibumā.

Tajā pašā dienā, vietā un laikā ieroci dzērumā pārvadāja arī 1959.gadā dzimis vīrietis - medību karabīni "Winchester" 0,8 promiņu alkohola reibumā.

Nepilda bērna aprūpes pienākumus

14.novembrī saņemta informācija, ka Balvu novada Kubulu pagastā notiek alkohola lietošana bērna klātbūtnē. Konstatēts, ka 1986.gadā dzimusi sieviete atradās 2,4 promiņu alkohola reibumā, bet 1970.gadā dzimis vīrietis - 2,9 promiņu alkohola reibumā. Mazgadīgā persona nodota sociālajam dienestam un nogādāta Balvu slimnīcā.

Nozāgē kokus

15.oktobrī kāda sieviete konstatēja, ka viņas piederošajam īpašumā Baltinavas novadā nozāgēti 80 augoši dažāda izmēra koki. Policija skaidro nodarītos materiālos zaudējumus.

Jaunākie žurnālu numuri

Dārza Pasaule

☞ Aizejošais rudens saistās ar rūgtenu hrizantēmu smaržu. Nacionālā botāniskā dārza pētniece, krizantēmu kolekcijas glabātāja Maija Krisberga stāsta, ka lai gan krizantēmas Latvijā aug kopš hercoga Jēkaba laikiem, tomēr mūsu klimatam tās nav īsti piemērotas: vasarās tām dienas gaismas par daudz, savukārt rudenī par tumšu un drēgnu.

☞ Rudens aveņu apgriešana. Dārzos, kur stādījumus nenoknieba agrās salnas, avenes turpināja ražot vēl visu oktobri. Tāpēc, ja runa ir par rudens aveņu apgriešanu, Dārzkopības institūta pētnieki iesaka to labāk darīt vēlāk, nekā par agru; nokavēt te neko nevar. Turklāt jāgriež pamatīgi. Aveņu audzētāji mēdz atstāt ap 20 cm augstus stublājus, jo no šādi apgrieztiem dzinumiem jau augusta pirmajā pusē var sagaidīt pirmās ogas. Tomēr jāreķinās, ka celmiņi ir vieta, kur saglabāsies slimību ierosinātāji un patversies kaitēkļi.

☞ Ne katrs būs dzirdējis vārdu 'edamame'. Izrādās, jau otro gadu šīs dārzeņu sojas pupiņas ar riekstainu garšu izmēģina gan zinātnieki Pūrē, gan trīs bioloģiskās zemnieku saimniecības, un izskatās, ka Latvijas dārzos uz palikšanu ienāks jauns pākšaug.

☞ Nākamajā pavasarī atkal sēsīm fizāļus, bet kas jādara, lai tie ienāktos? Dārzniecības "Neslīnko" vadītāja Elga Bražūne un pieredzējusi šīs kultūras audzētāja Ilga Cābule atgādina, ka Latvijas dārzos var augt trīs veidu fizāļi: daudzgadīgie dekoratīvie ar neēdamām ogām, viengadīgie zemeņu jeb ogu fizāļi, kam ienākas garšīgas, mazas, dzeltenas ogas, un viengadīgie dārzeņu fizāļi, kam ogas kā nelieli tomāti.

☞ Pasaulē aizvien vairāk pieaug interese par saldo un skābo ķiršu krustojumiem jeb Djūka ķiršiem. Augļu koku pētniece Daina Feldmane un praktiķis Pēteris Heimanis iesaka pamēģināt no Baltkrievijas ievesto šķirni 'Živica', kas nav tik salda kā saldaiss, bet arī ne tik skāba kā skābais.

☞ Vasarā, apceļojot Latviju, bijis vērts aplūkot Oleru muižas parka malā iekārtotu muižas saimnieces Ievas Zemītes apmēram 300 m² lielo virtuves dārzu. Dārzu apjož pēc Anglijā noskatīta parauga veidota sēta, bet dārza galvenā iezīme ir potažēri jeb augstās dobes, kas raksturīgas franču dārziem.

Dari Pats

☞ Pirts saimniecības ēkā. Turpinām rakstu sēriju par ģimenes pirts būvniecību. Otrā daļa: ūdensvada ierīkošana; krāsns vietas izbūve.

☞ Balkona renovācija. Dzīvoklī vecais balkons savu laiku bija nokalpojis, tāpēc steidzami vajadzēja veikt tā remontu. Ķeroties pie šāda darba, jāreķinās, ka māja ir kopīpašums, tāpēc visi remontdarbi jāaskaņo ar mājas apsaimniekotāju. Balkons tika atjaunots tā sākotnējā izskatā – ar dēliņu sētiņu...

☞ Tests: ķēdes motorzāģi. Ķēdes motorzāģi nemēdz būt klusi un tie vienmēr pamatīgi vibrē. Par darbu bez dzirdes aizsarglīdzekļiem vispār jāaizmirst, ja nevēlaties baudīt vecumdienas kurlā klusumā. Motora troksnis būs labi dzirdams pat ar labas kvalitātes austiņām. Tāpēc troksnis un vibrācijas kopā ar svaru, mūsprāt, ir primārie vērtējuma faktori, izvēloties šādu darbarīku...

☞ Siltināts šķūnis/darbnīca. Vai esat mēģinājis aukstā ziemas dienā kaut ko padarīt tipveida ķieģeļu mūra garāžā, kas lielai daļai mājas amatnieku pilda darbnīcas funkciju? Bez godmaņkrāsniņas pat cimdus nenovilksiet! Daudz efektīvāk izmantot koka karkasa šķūni, ko var viegli nosiltināt. Tādā temperatūra stabili paliks plusos, pat ja vairākas dienas neko nebūsiet darījis.

☞ Koks un sveķi. Polimēru sveķi ir lēti, tāpēc kļūst arvien populārāki kā izejmateriāls pašdarinātiem lējumiem – no rotaslietām līdz lampu abažūriem. Vai nevēlies apgūt jaunu tehnoloģiju arī tu? Vienkārša tehnoloģija ar plašām iespējām, bet darba knifus var apgūt tikai ar pieredzi. Mūsu piemērā izgatavosim nelielu koka darbvirsu, sasaistot divus dēļus ar epoksīdsveķu lējumu.

☞ Malkas novietne. Esat uzstādījis mājās kamīnkrāsni? Vai izbūvējāt beidzot ilgi loloto ugunsgrila/grila vietu pagalmā? Vai vienkārši apnikusi ikgadējā, ar plēvi pārsegta saskaldītās malkas kaudze aiz mājas? Piedāvājam vienkāršu paraugu, kura pamatā – pāris transporta paletes. Vajag atrast vien brīvu sienu...

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

11. kārtā

Adata – astma – atkal – asaka – asara – asina – ausis – darīt – diena – iesit – iesmi – irsis – Iveta – kalpi – kaste – katrā – kausis – klade – krauj – krīts – ķirbi – labāk – laiko – lauva – lejas – lemti – lozes – maņas – marle – mastā – māsas – mazas – mazāk – miers – meklē – piens – piles – pilis – pliks – ordas – raibā – Raiņa – sapil – samts – savām – segas – seglā – sesks – sestā – silts – sistis – skots – skola – slido – snauz – spēle – spole – stila – stīva – stīvi – talkā – tinte – tīrīt – zonas

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10. decembrim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: J. Pošeika, A. Salmane, S. Sirmā, L. Krilova, St. Lazdiņš, J. Voicišs (Balvi), I. Homko (Medņeva), D. Zelča (Krišjāņu pagasts), A. Mičule (Tilža), N. Mantone (Bērzkalnes pagasts).

10. kārtā veiksmē uzsmaidīja GUNĀRAM AMANTOVAM no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski: vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Mēs gribam viņus atpakaļ! Iesūtīja Artūrs no Balviem.

Tas bija šogad. Iesūtīja Vilnis no Viļakas novada.

Konkursus sagatavoja E. Gabranovs

Turpinās preses abonēšana 2020.gadam

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2020.gadam (EUR)				
	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
FIZISKĀM PERSONĀM 2019.gada 12 mēnešu abonentiem	5,60	16,80	33,00	61,60

Ikviens abonents saņems dāvanu – īpašu brošūru "Latviet's esmu, latviet's būšu, latviet's mūžam palikšu..."

Laikraksts visai ģimenei (iznāk 2 reizes nedēļā)

Abonē Vaduguni redakcijā!

Radās neskaidrības, zvani - tālr. 26161959.

Zini un izmanto

Valsts nodrošina apmaksātu psihoemocionālu atbalstu vēža slimniekiem

Šis temats ir svarīgs visiem, kas ar to saskāries. Diemžēl cilvēka veselība un dzīve ir ļoti trauslas. Kad vizītē pie ārsta cilvēks uzzina šausminošo diagnozi – onkoloģija, šķiet, ka dzīve apstājas. Bezspēcība un izmisums - vārdi, kas raksturo sajūtas, esot tur, tajā paralēlajā pasaulē!

Protams, ārsti dara visu, kas iespējams. Taču atveseļošanās, ja tā ir iespējama, ir ilga un smaga. Nerunājot nemaz par slimības ārstniecisko aspektu, vēža pacientiem ir ārkārtīgi svarīgs psiholoģiskais un garīgais atbalsts. Tāpēc ir būtiski zināt, ka šādiem pacientiem valsts nodrošina apmaksātu psihoemocionālo atbalstu. Tā mērķis ir plašāks, nekā sniegt tikai emocionālo atbalstu un profesionālu informāciju. Kurša mērķis ir panākt onkoloģiskā slimnieka psiholoģiskās pašsajūtas un fiziskās funkcionēšanas spēju uzlabojumu atbilstoši pacienta īpatnībām, seksuālo labsajūtu, tajā skaitā spēju pieņemt savu ķermeņa tēlu; sociālo funkcionēšanu un darba spējas.

Kas to var saņemt?

Cilvēki ar onkoloģisku slimību, kuriem pēc ārstēšanas kursa beigām noteikta prognozējama vai pirmreizēja invaliditāte. Arī viņu tuvinieki.

Pašreiz Saeima otrajā lasījumā jau ir apstiprinājusi grozījumus Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, kas paredz, ka pakalpojumu pēc ārstēšanās kursa beigām, pamatojoties uz ārstējošā ārsta speciālista rekomendāciju, varēs saņemt arī tie slimnieki, kuriem nav noteikta pirmreizēja vai prognozējama invaliditāte. Pēc likuma grozījumu stāšanās spēkā valsts apmaksātais psihosociālās rehabilitācijas pakalpojums būs pieejams arī šiem slimniekiem.

Pakalpojuma mērķis ir nodrošināt šim cilvēkam un vienam viņa izvēlētam tuviniekam profesionālu informāciju par slimību un iespējām turpināt pilnvērtīgu dzīvi, palīdzēt novērst emocionālo spriedzi un panākt savstarpēju psihoemocionālu atbalstu, lai veicinātu personas atgriešanos sabiedrībā.

Ko šajā ziņā nodrošina valsts?

Slimniekam vienam vai kopā ar vienu viņa izvēlētu tuvinieku vienu reizi pēc vienas lokalizācijas audzēja ārstēšanas kursa beigām no valsts budžeta tiek finansēts sešu dienu ilgss nodarbību grupā ar izmitināšanu.

Kas šādu pakalpojumu nodrošina?

Valdība ir noteikusi, ka to veic onkoloģisko pacientu atbalsta

biedrība "Dzīvības koks", kas nenogurstoši atkārtoti, ka dzīve turpinās arī PĒC vēža! Organizācijai ir liela pieredze, kā veicināt savstarpējo atbalstu, kad tas nepieciešams.

Kā un kur var pieteikties valsts apmaksātajai psihociālajai rehabilitācijai?

Pieteikties valsts finansētas psihosociālās rehabilitācijas kursam var organizācijas "Dzīvības koks" mājaslapā www.dzivibaskoks.lv, sadaļā - "Spēka avots". "Dzīvības koka" tālrunis – 67625339, e-pasts: dzivibaskoks@dzivibaskoks.lv. Piesakoties persona izvēlas sev pēc tēmas un norises laika atbilstošāko nodarbību kursu, aizpilda mājaslapā esošo pieteikuma anketu un pievieno motivācijas vēstuli. Aizpildot pieteikuma anketu, slimnieks norāda informāciju par sevi un izvēlēto tuvinieku, ar kuru kopā saņems pakalpojumu. Savukārt motivācijas vēstule ir iespēja gan norādīt uz problēmām, kuras konkrētais slimnieks savā situācijā uzskata par aktuālām, gan izvirzīt mērķus, kurus slimnieks vēlētos kursa laikā sasniegt.

E.ZARIŅŠ, Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciālists

Veiksmes prognoze

26.novembris. Šīnī otrdienā iespējamas jaunas iepazīšanās un jauni piedāvājumi darijumu sfērā. Uzreiz gan nevajadzētu piekrist un dot 'jā' vārdu. Nogaidiet vismaz līdz rītdienai – rīts gudrāks par vakaru. Šodien uzmanīgi ar asiem priekšmetiem: nažiem, dakšām, cirvjiem, zāģiem, metāla griezdējiem utt. Mājās tos noslēpiet no bērnu acīm. Arī pieaugušie, esiet uzmanīgi, ja darba specifika liek strādāt ar šiem priekšmetiem. Neaizmirstiet par specapgērbu, brillēm, ķiverēm un cietiem darba drošības līdzekļiem un instrukcijām. Vai sarunājuši?

27.novembris. Šodien iespējami panākumi darba sfērā, ilgtermiņa projekta uzsākšana - kādam var paspīdēt gaismas stariņš tumsas valstībā vai kāda izdevība. Tā kā ir iestājusies jauna mēness fāze, tad stiprais dzimums var justies depresīvs vai tieši otrādi – agresīvs. Ja kādam (-ai) šodien ir jādodas komandējumā vai tālā ceļā, neuztraucieties! Nokļūsiet istajā vietā un istajā laikā bez lielām ķibēlēm. Nelieli sarežģījumi un kļūdas šodien ir iespējamas, jo nekļūdās tikai tas, kas neko nedara.

28.novembris. Pasīvajā ceturtdienā samazināsim gan fizisko, gan garīgo aktivitāti līdz minimumam, īpaši čika laikā no plkst. 12.50 līdz 14.32. Tāpat pievērsam uzmanību dažādām zīmēm: ja pazūd kāda lieta vai salūzt, iespējams, to nevajag ne meklēt, ne labot. Ja tevi pamet kāds cilvēks (draudzene, mīļotais, sieva vai vīrs), neskrien tam pakaļ. Ja būs īstais, tad atgriezīsies. Ja nē, tad nav nekad tāds bijis. Uztver to kā likteņa zīmi. Un atceries, ka vienmēr viss notiek uz labu. Pat, ja tānī momentā liekas, ka pienācis pasaules gals.

Pareže Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

